

Maahanmuuttoviraston tilinpäätös 2021

25.2.2021 - Maahanmuuttovirasto

Toimintakertomus 2021	4
1 Johdon katsaus	4
2 Tuloksellisuus.....	5
2.1 Kehityshankkeet	10
2.1.1 LUPA 22 -hanke	10
2.1.2 Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hanke	11
3 Vaikuttavuus	11
3.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	11
3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	12
4 Toiminnallinen tehokkuus.....	13
4.1 Toiminnan tuottavuus	13
4.2 Toiminnan taloudellisuus	14
4.2.1 Turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta	15
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	16
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	20
4.4.1 Hankkeet	21
5 Tuotokset ja laadunhallinta	22
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet	22
5.1.1 Maahanmuutto ja kansalaisuus	22
5.1.2 Kansainvälinen suojelu.....	25
5.1.3 Vastaanotto toiminta	27
5.1.4 Käsittelyaikatavoitteissa pysyminen.....	33
5.1.5 Laadunhallinta ja päätösten pysyvyys muutoksenhaussa	35
5.2 Tukiyksiköt	35
5.2.1 Teknologia ja digitalisaatio	35
5.2.2 Oikeuspalvelu	37
5.2.3 Maatietopalvelu	38
5.2.4 Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN).....	39
5.2.5 Viestintä	40
5.2.6 Asiakkuus	41
5.2.7 Tilastotoiminta	43
5.2.8 Toimitilat	43
6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	44
7 Tilinpäätösanalyysi	46

7.1	Rahoituksen rakenne	46
7.2	Talousarvion toteutuminen	47
7.3	Tuotto- ja kululaskelma	48
7.4	Tase	49
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	49
8.1	Riskienhallinta Maahanmuuttovirastossa	51
9	Arviointien tulokset	51
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	52
10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	52
10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	53
11	Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet	54
11.1	Tilinpäätöslaskelmien liitteet	62
11.2	Muut liitteet	80
11.3	Allekirjoitukset	82

Toimintakertomus 2021

Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat Maahanmuuttoviraston lisäksi Oulun ja Joutsenon vastaanottokeskukset, Helsingin säilöönottoyksikkö ja syksyllä 2021 osaksi organisaatiota siirtynyt Helsingin kaupungin vastaanottokeskus.

Vuoden 2021 tilinpäätös sisältää myös Maahanmuuttoviraston toimintakertomuksen.

1 Johdon katsaus

Maahanmuuttoviraston toimintavuotta väritti edelleen maailmanlaajuinen koronapandemia ja pandemian vaikutukset näkyivät myös Maahanmuuttoviraston arjessa monella eri tavalla. Koronapandemian aiheuttamista rajoituksista huolimatta Maahanmuuttoviraston vuosi 2021 oli hyvin työntäyteinen ja kiireinen, ja vuotta leimasikin kiivas toiminnan kehittäminen erityisesti työ – ja opiskeluperusteisiin oleskelulupiin liittyen. Virasto käynnisti vuoden aikana kunnianhimoisen Lupa22-hankkeen, jonka tavoitteena on työ- ja opiskeluperusteisten lupahakemusten käsittelyn sujuvoittaminen ja tehostaminen. Nämä toimet liittyvät siihen, että viraston toimintaympäristössä työperäisen maahanmuuton rooli ja painoarvo ovat edelleen nousseet ja esimerkiksi kansainväliseen suojeluun liittyvät hakemukset ovat hyvin matalalla tasolla. Kansainvälisen suojelun ja vastaanottotoiminnan osalta toimintaympäristö säilyikin vuoden mittaan vakaana, mutta viraston toimintaa sähköisesti vuoden loppupuolella tapahtunut Afganistanin hallinnon romahtaminen ja siitä seurannut evakuointioperaatio, johon Maahanmuuttovirastokin Suomen päässä osallistui.

Työ, perhe ja opiskelu olivat toimintavuoden, kuten edellisenkin vuoden (2020) aikana yleisimpiä syitä muuttaa Suomeen. Kuluneen vuoden aikana hakemusmäärät palasivat koronaa edeltävien vuosien tasolle ja hakemusmäärät olivat edelleen selvästi kasvussa. Oleskelulupahakemuksia jätettiinkin työn perusteella vuoden 2021 aikana koronan vaikutuksista huolimatta enemmän kuin koskaan aikaisemmin, kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 40 %. Lupa – ja kansalaisuusyksikön vuoteen mahtui myös paljon kehittämis- ja sujuvoittamistoimia, erityisesti työperäisen maahanmuuton edistämiseksi. Kehittämistoimenpiteitä tehtiin viraston sisäisesti muun muassa Lupa22-hankkeen yhteydessä. Poikkihallinnollinen yhteistyö oli tiivistä erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön vetämien lainsäädäntöhankkeiden tiimoilta.

Kansainvälisen suojelun ja vastaanottotoiminnan osalta vuosi oli aika tavalla edellisen vuoden kaltainen. Koronapandemia ja siihen liittyvät matkustusrajoitukset näkyivät selvästi turvapaikanhakijoiden määrässä. Turvapaikkahakemusten määrä oli edelleen laskussa ja hakemuksia jätettiin yhteensä 2545 kappaletta. Näistä hakemuksista noin puolet olivat uusintahakemuksia, mutta näidenkin hakemusten määrät laskivat. Laskevat hakemusmäärät tarkoittivat myös sitä, että vastaanottokapasiteettia sopeutettiin hallitusti vastaamaan ajankohtaista tarvetta. Koronapandemiasta huolimatta kiintiöpakolaisiin liittyvät prosessit saatiin hoidettua vuoden mittaan rutiinilla ja kiintiöpakolaisten valinnassa hyödynnettiin muun muassa menestyksekkäästi etäyhteyksiä. Muutenkin etäyhteydet mahdollistivat turvapaikkapuhuttelut pandemiatilanteessa ja etäyhteyksien hyödyntäminen on nyt normaali toimintamalli puhuttelutilanteissa. Vuoden 2021 ilmiöistä mieleenpainuvin kansainväliseen

suojeluun liittyen oli Afganistanin tilanteen nopea muuttuminen elokuussa. Valtioneuvoston päätöksellä 236 henkilöä sai Suomesta oleskeluluvan erityisellä humanitäärisellä perusteella ja Maahanmuuttovirasto osallistui Suomessa tähän henkilöryhmään kuuluvien ihmisten evakuointioperaatioon järjestämällä heille ensivaiheen vastaanottopalvelut vastaanottokeskusten toimesta. Maahanmuuttovirasto myönsi evakuoituille myös oleskeluluvat valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Evakuointilentojen yhteydessä Suomeen saapui myös 88 henkilöä, jotka hakivat Suomesta turvapaikkaa, mutta muuten Afganistanin tilanteen muuttuminen ei juurikaan ole vaikuttanut ensimmäisten uusien turvapaikkahakemusten määrään.

Maahanmuuttovirastossa seurattiin tarkasti tilanteen kehittymistä Valko-Venäjän, Latvian, Puolan ja Liettuan rajoilla, mutta näillä raja-alueilla oleva tilanne ei ole juuri näkynyt Suomen turvapaikkatilanteessa.

Maahanmuuttovirasto jatkoi vuoden mittaan tiivistä yhteistyötä molempien tulosohjaajinsa sisäministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Yhteistyö on osaltaan tukenut viraston keskeisten tavoitteiden saavuttamista ja viraston kehittämishankkeiden edistämistä.

Maahanmuuttoviraston kehittämisen keskiöön ovat viime vuoden aikana entistä voimakkaammin nousseet viraston toimintojen sujuvoittaminen, sisäisen toiminnan muutos, automatisaation edistäminen, asiakaskeskeisyys ja erityisesti tuottavuuden lisääminen. Nämä tavoitteet liittyvät keskeisesti viraston tulostavoitteiden toteuttamiseen, sekä viraston omaan strategiaan elinvoimaisen Suomen rakentajana. Vuoden 2021 aikana olemme onnistuneet lyhentämään käsittelyaikoja osassa keskeisistä lupatyypeistä, mutta emme kuitenkaan ole onnistuneet odotetulla tavalla tuottavuuden parantamisessa. Olemme kuitenkin vuoden aikana onnistuneet automatisaation avulla lisäämään asiakkaidemme verkkoasiointia edelliseen vuoteen verrattuna ja viraston Kamu-chatbot on käynyt vuodessa yli 750 000 keskustelua. Olemme myös kiinnittäneet huomiota saamamme palautteen perusteella palvelupisteasiointiin ja asiointiaikojen saatavuuteen, ja salineuvojat ovat olleet asiakkaiden tukena palvelupisteellämme Malmilla. Olemme vuoden mittaan kehittäneet tiedolla johtamisen kyvykkyttämme muun muassa Lupa22-hankkeen piirissä sekä sisäministeriön vetämän Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hankkeen avulla. Tiedolla johtamisen välineet, niiden kehittäminen ja jalkauttaminen ovat erittäin tärkeitä viraston menestyksen kannalta myös tulevaisuudessa.

Koronatilanne oli viime vuoden aikana edelleen haastava myös henkilöstöä ajatellen, mutta pystyimme suunnitelmallisella koronatilanteen hallinnalla torjumaan ja ennaltaehkäisemään suuria sairastumisryppäitä viraston henkilökunnassa. Etätyö oli virastossa laajasti käytössä, mutta virastossa oli myös tehtäviä, joissa etätyö ei ollut mahdollista. Kuten edellisinä vuosina, sitoutunut henkilökunta on suurin voimavaramme ja henkilöstön osaaminen ja joustavuus ovat tekijöitä, joiden avulla pystymme jatkossakin suorittamaan tehtävämme modernina lupaviranomaisena.

2 Tuloksellisuus

Kaiken kaikkiaan oleskelulupahakemusten määrä kasvoi neljänneksen edellisvuoteen nähden. Vuonna 2020 hakemuskäärä poikkeuksellisesti laski Covid-19 -pandemian johdosta. Pitkän aikavälin kehitystä seurattaessa palattiin hakemuskäärissä entiselle kasvu-uralle ja hakemuskärien kasvu vuodesta

2019 vuoteen 2021 on samaa suuruusluokkaa (13 %) kuin vuodesta 2017 vuoteen 2019 (15 %).

Suurinta kasvu on ollut ensimmäisissä luvissa, joissa myös pandemian aiheuttama pudotus oli suurinta. Opiskelijoiden ensimmäisissä luvissa hakemusmäärä yli kaksikertaistui edellisvuoteen nähden. Ensimmäisissä työluvissakin kasvu oli 71 % ja perhesiteen perusteella haetuissa luvissa 64 %

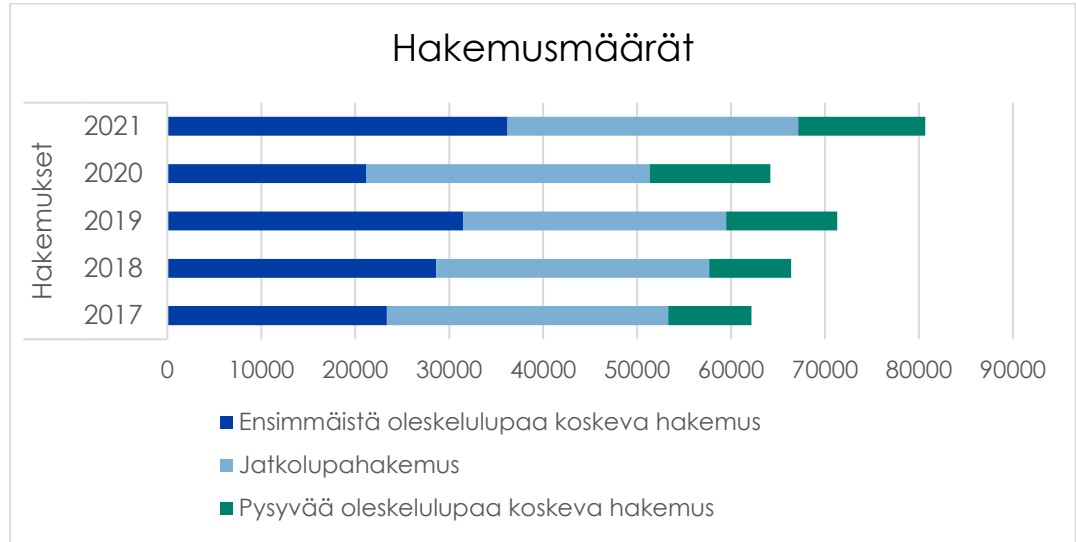
Sen sijaan jatko- ja pysyvää lupaa koskevien hakemusten määrä pysyi suurin piirtein edellisvuoden tasolla. Osassa kategorioita oli pientä kasvua ja osassa pientä pudotusta

Ensimmäisten lupien kohdalla päätöksiä ei pystytty tekemään yhtä paljon kuin uusia hakemuksia tuli vireille, mikä ilmeni hakemusten ruuhkautumisena. Jatkolupahakemusten kohdalla päätösmäärät sen sijaan pysyivät hakemusmäärien tasolla. Kokonaisuudessaan oleskelulupapäätöksiä tehtiin 95 % saapuneisiin hakemuksiin nähden.

Taulukko 1 Oleskelulupahakemukset- ja päätökset 2019-2021

Oleskelulupa	Hakemukset			Päätökset		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Ensimmäistä oleskelulupaa koskeva hakemus	31510	21160	36206	32259	25803	31991
Työ	12687	8771	15012	12537	10737	13775
Perhe	11753	8369	13764	13011	10559	11281
Opiskelu	6493	3299	6711	6071	3773	6323
Muut	577	721	719	640	734	612
Jatkolupahakemus	27988	30161	30930	27640	30232	32567
Työ	9318	11225	13185	9379	11930	14067
Perhe	11112	13084	12404	10615	12923	12599
Opiskelu	4890	3030	3212	4977	2997	3156
Muut	1523	1744	1147	1588	1425	1696
Kv-suojelua saaneiden jatkoluvat	1145	1078	982	1081	957	1049
Pysyvää oleskelulupaa koskeva hakemus	11819	12864	13534	10924	12305	12234
Pysyvä oleskelulupa	11699	12723	13431	10832	12169	12127
Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU -oleskelulupa	120	141	103	92	136	107
Kaikki yhteensä	71317	64185	80670	70823	68340	76792

Kuva 1 Oleskelulupahakemukset 2017-2021

EU-oleskeluoikeutta koskevien hakemusten määrä nousi lähes 39 %. Oleskelulupien tapaan suurinta nousu oli opiskelijoiden kohdalla 92 % ja työntekijöidenkin kohdalla 47 %. Toisin sanoen ne hakemuskategoriat, joissa pandemian aiheuttama pudotus oli ollut suurinta, palasivat entiselle kasvurallalle. Myös oleskelutodistusten kohdalla kasvu (10 %) taittui aiempaan nähden. Päätösten ja hakemusten suhde on noin 100 % eli päätöksiä tehtiin suurin piirtein yhtä paljon kuin hakemuksia tuli vireille.

Taulukko 2 Hakemukset ja päätökset muissa oleskeluoikeusasioissa 2019-2021

	Hakemukset			Päätökset		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Muut oleskeluoikeudet						
EU oleskeluoikeus	10051	8982	12465	9319	8662	11893
Työ	4395	4014	5905	4246	347 920	5660
Perhe	2113	1962	2238	1954	1815	2021
Opiskelu	1384	989	1903	1080	980	1874
Muut	1292	1169	1476	1216	1098	1375
Perheenjäsenen oleskelukortti	867	848	943	823	849	963
Oleskelutodistukset ja -ilmoitukset	10286	13090	14377	10186	12424	14436
Kausityötodistus	10124	12918	14161	10020	12266	14219
Liikkumisilmoitukset	162	172	216	166	158	217
Oleskeluasema (Brexit)		1737	2894		239	3354
Kaikki yhteensä	20337	23809	29736	19505	21325	29683

Maastapoistamisasioiden määrän lasku jatkui pudotuksen ollessa edellisvuoteen nähden lähes 30 % ja kahden vuoden takaiseen 50 %. Suurinta pudotus oli kielteisten oleskelulupapäätösten yhteydessä tehtävissä käännyttämispäätöksissä (37 %), mikä johtui kielteisten päätösten absoluuttisen ja myös suhteellisen määrän laskusta. Myös kielteisten

turvapaikkahakemusten yhteydessä tehtyjen käännyttämispäätösten määrä laski 34 % samasta syystä.

Karkottamispäätösten määrä jatkoi laskuaan edellisvuoteen nähden (18 %). Karkottamispäätöksissä palattiin aiemmin vakiintuneelle tasolle sen jälkeen, kun karkottamisten määrä oli hetkellisesti noussut vuosina 2019-2020 johtuen tapauksesta, jossa uzbekistanilaiset rakennusmiehet hakivat työperusteista oleskelulupaa värennetyillä ammattitaitoa koskevilla koulutodistuksilla. Kun nämä värennystapaukset tulivat Migrin tietoon, sen johdosta peruutettiin useita oleskelulupia ja tehtiin kielteisiä lupapäätöksiä vuosina 2019-2020.

Taulukko 3 Hakemukset ja päätökset maastapoistamisasioissa 2019-2021

Maastapoistaminen	Hakemukset			Päätökset		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Käännyttäminen	6071	3874	2564	7578	4705	3320
Kielteiseen turvapaikkapäätökseen sisältyvä käännyttäminen	3844	2055	1360	5178	2700	1996
Kielteiseen oleskelulupapäätökseen sisältyvä käännyttäminen	1361	1094	684	1595	1300	829
Käännyttäminen, muut syyt	866	725	520	805	705	495
Maasta karkottaminen	2149	1924	1579	2527	2379	1936
Ei oleskeluoikeutta	1875	1747	1373	2285	2166	1756
Rikosperuste	274	177	206	242	213	180
Kaikki yhteensä	8220	5798	4143	10105	7084	5256

Vireille tulleiden kansalaisuusasioiden vakiintunut 2-3 % kasvukäyrä jyrkkeni lähes 20 %:n kasvuun vuonna 2021. Huomattavaa on kansalaisuushakemuksissa tapahtunut jopa 24 % kasvu, mikä tosin osin kompensoi vuoden 2020 lievää pudotusta. Kansalaisuusilmoitusten määrä kasvoi vuonna 2020 66 %:lla, minkä epäiltiin johtuvan mahdollisesti siitä, että koronan vaikutuksesta ulkomailla (erityisesti Ruotsissa) asuvat entiset Suomen kansalaiset hakivat kansalaisuutta ilmoituksella, mikä helpottaa esimerkiksi matkustamista Suomeen koronarajoitusten aikana. Vuonna 2021 kansalaisuusilmoitusten määrä pysyi kuitenkin vuoden 2020 tasolla. Nähtäväksi jää, vakiintuuko tämä uudeksi tasoksi kansalaisuusilmoitusten osalta vai, onko kasvulla mahdollisesti kytköksiä esimerkiksi koronarajoituksiin.

Päätösmäärät kansalaisuusasioissa putosivat edelleen vuoden takaisesta (-14 %) ja suhteessa hakemuksiin päätöksiä tehtiin vain 56 %, mikä merkitsee hakemusten ruuhkautumista. Kansalaisuushakemuspäätösten kohdalla hakemusten ja päätösten määrän epäsuhta oli kriittisin: päätöksiä tehtiin 49 % suhteessa hakemuksiin. Epäsuhta johtuu sekä kansalaisuusasioiden määrän suuresta kasvusta että resurssien kohdentamisesta oleskelulupa-asioihin.

Taulukko 4 Kansalaisuushakemukset ja -päätökset 2019-2021

Kansalaisuus	Hakemukset			Päätökset		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kansalaisuushakemus	11962	11569	14366	10441	8549	7037
Kansalaisuusilmoitus	1090	1811	1908	1103	1638	1601
Kansalaisuusaseman määrittäminen	1348	1448	1455	1276	1465	1362
Kansalaisuuden menettäminen	44	8	11	16	15	9
Vapautumishakemus	25	18	21	36	20	15
Kaikki yhteensä	14469	14854	17761	12872	11687	10024

Turvapaikkahakemusten kokonaismäärä putosi 21 %:lla edellisvuoteen nähden, jolloin pudotusta oli ollut vuoteen 2019 nähden 30 %. Huomattavaa aiempaan kehitykseen nähden on uusintahakemusten määrän huomattava 40 %:n pudotus. Sen sijaan ensimmäisten hakemusten määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Koronapandemian johdosta asetetut matkustamisrajoitukset vaikuttivat edelleen myös turvapaikanhakijoiden maahan tuloon.

Turvapaikkapäätösten absoluuttinen määrä putosi 13 % prosenttia vuoden 2020 päätösmäärästä ja 45 % vuoden 2019 päätösmäärästä, mikä johtui hakemusmäärän laskun lisäksi mm. priorisoinnista käsitellä hallinto-oikeuden palauttamia hakemuksia, joiden käsittely vie enemmän aikaa kuin uusien hakemusten käsittely. Päätösten määrä suhteessa vireille tullessiin hakemuksiin oli kuitenkin 160 %, mikä kertoo onnistuneesta ruuhkanpurusta. Esimerkiksi ennen vuotta 2021 hallinto-oikeuden palauttamat tapaukset saatiin ratkaistua lähes kokonaan.

Taulukko 5 Turvapaikkahakemukset ja -päätökset 2019-2021

Turvapaikkahakemus	Hakemukset			Päätökset		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Turvapaikkahakemus, aikuinen	1646	789	918	3534	2004	1659
Turvapaikkahakemus, mukana hakeva alaikäinen	787	337	324	1454	766	507
Turvapaikkahakemus, yksin tullut alaikäinen	98	146	136	63	97	145
Turvapaikkahakemus, uusintahakemus	2018	1932	1166	2410	1845	1758
Turvapaikkahakemus, EU-kansalainen	1	5	1	12	8	15
Sisäinen siirto				21	1	2
Kaikki yhteensä	4550	3209	2545	7494	4721	4086

Kuva 2 Turvapaikka-asiat 2017-2021

2.1 Kehityshankkeet

2.1.1 LUPA 22 -hanke

Virastolle asetettiin ajanjaksolle 1.2.2021-30.6.2022 LUPA 22 -hanke, työ- ja opiskeluperusteisten lupahakemusten käsittelyn sujuvoittamiseksi ja tehostamiseksi. Lupa22 -hanke kokoaa yhteen eri osa-alueiden kehitystoimenpiteet, seuraa kehitystoimenpiteiden toteuttamista ja vaikutusta sekä tukee kohdealueen uudistumista, muutosta ja tavoitteiden saavuttamista.

Lupa22-hankkeen tavoitteena on työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupien käsittelyn sujuvoittaminen ja tehostaminen. Keskeisenä mitattavana tavoitteena on tulosohjaajien ja hallituksen asettamien työ- ja opiskeluperusteisten hakemusten käsittelyaikataivoitteiden saavuttaminen kestävästi niin, että käsittelyaikataivoitteissa pysytään myös vuodesta 2022 eteenpäin.

Lisäksi hanke pyrkii

- varmistamaan eri tavoin henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen muutoksessa
- kehittämään Maahanmuuttoviraston johtamista ja organisaatiokulttuuria ketterämpään, asiakaskeskeisempään ja palkitsevampaan suuntaan tiedolla johtamisen avulla
- edesauttamaan työ- ja opiskelulupahakemusjonojen purkamista ja ehkäisemään uusien jonojen syntymistä
- parantamaan toiminnan vaikuttavuutta
- parantamaan ennakointikykyä sekä mahdollistamaan joustavampi kyky toimia

2.1.2 Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hanke

Sisäministeriö toteutti 20.11.2020–31.12.2021 Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hankkeen, jossa tutkittiin keinoja selkeyttää kuvaa Suomeen lähivuosina kohdistuvasta maahanmuutosta ja sen vaikutuksista Suomen maahanmuuttohallintoon, erityisesti Maahanmuuttoviraston toimintaan ja sen resursseihin. Hankkeessa edustettuina olivat sisäministeriö (SM), työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), ulkoministeriö (UM), valtiovarainministeriö (VM) ja Maahanmuuttovirasto (Migri).

Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli selvittää tulevien vuosien resurssitarpeita sekä määräraha-kehityksen näkökulmasta että ennakoimalla tulevien vuosien hakemusmäärien kehitystä.

Hanke muodostui kolmesta teemakokonaisuudesta: ennakointi, vaikuttavuus ja tuottavuus. Ennakoinnin osalta tavoitteena on luoda suunnittelun ja johtamisen tueksi vakiintuneet menettelyt, joilla tuotetaan oikea-aikaisesti mahdollisimman luotettavaa ennakointitietoa maahanmuutosta ja sitä koskevista yhteiskunnallisista tarpeista. Lisäksi selvitettiin, millaista yhteiskunnallista vaikuttavuutta maahanmuuttohallintoon sijoitetulla rahalla saadaan vastineeksi ja miten tätä vaikuttavuuden mittaamista voitaisiin kehittää nykyisten toiminnallisen tuloksellisuuden mittareiden oheen. Kolmanneksi selvitettiin viraston henkilöstöresurssien kohdentumista ja työajan käyttöä. Lisäksi pyrittiin selkeyttämään kuvaa automatisaation vaikutuksista viraston työhön sekä sitä, millaisia säästöjä ja millaisella aikavälillä digitalisaatiosta on odotettavissa. Lisäksi pohdittiin keinoja tuottavuuden analyysin kehittämiseksi.

Lopputuotoksenaan hanke tuotti toimeenpanosuositukset Maahanmuuttovirastolle kaikissa kolmessa teemakokonaisuudessa. Maahanmuuttovirastoon nimitetään vuonna 2022 erityisasiantuntija koordinoimaan toimeenpanosuositusten täytäntöönpanon.

3 Vaikuttavuus

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Maahanmuuttoviraston päätöksenteko on yhtenäistä, nopeaa ja oikeusvarmaa. Päätökset ovat selkeitä ja hyvin perusteltuja. Päätöskäytäntö on mahdollisimman yhdenmukaista ja ennakoitavaa ja siinä toteutuvat ihmis- ja perusoikeudet. Maahanmuuttovirastolle asetettuna yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen, on enintään 3 % valitusten kokonaismäärästä.

Vuonna 2021 tämä tavoite ylitettiin, edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 1,2 % tapauksista. Lisäksi maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa olisi enintään 60 vrk laskettuna siitä alkaen, kun Maahanmuuttovirasto on antanut päätöksensä tiedoksi kansainvälisen suojelun hakijalle. Kuntaan sijoituksen odotusaikatavoitetta ei saavutettu, vaan se oli vuonna 2021 73 vrk, mikä on kuitenkin parannusta edellisvuoteen nähden. Kuntaan sijoittamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön

hallinnonala ja Maahanmuuttovirasto toimii yhteistyössä ELY-keskusten kanssa kuntiin sijoittamisessa.

Vastaanottokeskusten keskimääräisestä käyttöastetavoitteesta, 75 %:sta jäätiin 65 %:iin, koronapandemian vaatimien karanteenitoimien ja niihin varautumisen johdosta.

Vireille tulevien asioiden määrä ylitti arvion yli 8 700 asialla ja asioita tuli vireille yli 15 000 enemmän edellisvuoteen nähden. Asiamäärän merkittävän kasvun johdosta ratkaistujen ja vireille tulleiden asioiden suhteessa jäätiin 100 %:n tavoitetasosta toteuman ollessa 93 %. Osassa asiaryhmiä päätöksiä tehtiin kuitenkin myös enemmän kuin uusia asioita tuli vireille. Kaiken kaikkiaan päätöksiä tehtiin noin 15 500 enemmän kuin vuonna 2020.

Taulukko 6 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit

Indikaattorit	yksikkö	2019	2020	2021	tavoite / arvio 2021
Maahanmuuttovirastossa vireille tulevat asiat	kpl	141 072	132 605	147 724	139 000
Maahanmuuttovirastossa ratkaistut/vireille tulleet (%)	%	102 %	100 %	93 %	100 %
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (laintulkinta- ja menettelyvirheet)	%	98,9 %	98,5 %	98,8 %	97 %
Vastaanottokeskusten käyttöaste ksm.	%	83 %	69 %	65 %	75 %
Kuntaan sijoitetun odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelupäätöksestä laskien ksm. enintään (vrk)	vrk	75	78	73	60

3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalla katetaan turvapaikanhakijoiden lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanotto- ja käyttörahalla turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo, jos hakija on tuen tarpeessa, eikä hänellä ole muita tuloja tai varoja.

Taulukko 7 26.40.63 momentin käyttö vuosina 2019-2021

26 40 63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet		
2019	2020	2021
25 341 762	19 963 530	15 590 955

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan tuottavuus

Maahanmuuttoviraston tuottavuutta on kuvattu aikaisemmin mittarilla, jossa on verrattu tehtyjen päätösten määrä suhteessa viraston kokonaishenkilötyövuosimäärään. Mittari kuvaa huonosti tuottavuutta, koska esim. vastaanotto toiminnan laajentaminen vaikuttaa mittariin laskevasti, vaikka samaan aikaan päätöksenteon tuottavuus päätöksentekoyksiköissä tehostuisi. Myös eri päätöstyyppien työvoimaintensiivisyydessä on eroja.

Tämän johdosta Maahanmuuttovirasto seuraa ja raportoi päätösten määrää suhteessa henkilötyövuosiin päätöksentekoyksiköittäin sekä näiden osamittareiden painotetulla yhteissummalla. Tällä mittarilla toiminnallinen tehokkuus on laskenut kaikissa päätöksentekoyksiköiden osamittareissa.

Oleskelulupapäätösten, EU-rekisteröinnin ja maastapoistamisen osalta tuottavuus on pudonnut pts / htv -mittarilla 4 prosenttia vuodesta 2020. Tuottavuus on säilynyt vuotta 2019 korkeammalla tasolla, mutta tuottavuuden kehitys suhteessa kasvaneisiin asiamääriin ei ole kehittynyt tavoitteiden mukaisesti. Syitä tähän on useita ja tuottavuuden nostamiseksi kehitetään muun muassa työn organisointia, prosesseja sekä lisätään automaation hyödyntämistä.

Myös kansalaisuusasioissa toiminnan tuottavuus putosi edellisvuodesta, mutta säilyi hieman korkeampana vuoteen 2019 nähden. Kehittämistoimia kansalaisuusasioiden käsittelyssä on tehty ja tehdään. Työprosesseja sujuvoitetaan muun muassa osa-automaation avulla.

Turvapaikkapäätöksenteossa tehokkuus myös heikkeni pts/htv -mittarilla mitattaessa. Tämä johtui turvapaikkayksikön keskittymisestä ruuhkautuneisiin hallinto-oikeuksien palauttamien asioiden käsittelyyn, joiden ratkaiseminen on aikaa vievämpää kuin ensimmäisten päätösten tekeminen hakemuksiin.

Taulukko 8 Tuottavuusmittarien kehitys 2019-2021

Tuottavuusmittarit	2019	2020	2021
Oleskelulupa, EU-rekisteröinti ja maasta poistaminen (pts/htv)	320	349	336
<i>Muutos vrt edellinen vuosi (%)</i>	-1 %	9 %	-4 %
Kansalaisuus	245	259	246
<i>Muutos vrt edellinen vuosi (%)</i>	-8 %	5 %	-5 %
Turvapaikkahakemus	35	27	22
<i>Muutos vrt edellinen vuosi (%)</i>	10 %	-23 %	-19 %
Prosessikohtaiset tuottavuusmittarit yhteensä, muutos vrt edellinen vuosi % (päätösten määrää painotettu työaikaosuuksilla*)	2 %	-2 %	-7 %

* Prosessikohtaisten tuottavuusmittareiden yhteenlaskussa tuotoksen (päätökset) volyyymi-indikaattorina on käytetty työaikaosuuksilla (htv-jakauma)

painotettua päätöksien määrien muutosta. Painokertoimet laskettu kunkin tilastovuoden htv-jakauman mukaan

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Maahanmuuttoviraston lupahallinnon taloudellisuutta mitataan mittarilla kustannusten määrä tehtyä ratkaisua kohti. Turvapaikkapäätöksen omakustannushinnassa näkyy hakemusten käsittelyn monivaiheisuus ja perusteellisuus. Vuonna 2021 turvapaikkapäätösten määrä on ollut alhaisempi kuin edellisvuosina, mikä myös heijastuu korkeassa omakustannushinnassa. Lisäksi, vuoden aikana on otettu uusi kustannuslaskentamalli käyttöön, mikä huomioi tukitoimintojen kustannuksia paremmin myös turvapaikkapäätöksissä.

Taulukko 9 Tulosmittarit 2019-2021

Tulosmittari	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma
Päätösten hinta (OKA) / ensimmäinen oleskelulupapäätös	340	444	399
Päätösten hinta (OKA) / jatko-oleskelulupapäätös	220	293	301
Päätösten hinta (OKA) / turvapaikkapäätös	2 447	3 154	5 237
Päätösten hinta (OKA) / kansalaisuushakemuspäätökset	481	673	638

Ensimmäisten oleskelupäätösten ja kansalaisuushakemuspäätösten kohdalla omakustannushinnat laskivat verrattuna edelliseen vuoteen. Johtuen suuremmista päätösmääristä, myös päätösten keskimääräinen hinta on laskenut. Keskimääräiset kustannukset päätöstä kohden reagoivat voimakkaasti päätösmääriin: päätösmäärän noustessa yksikköhinta laskee.

Taulukko 10 Maahanmuuttoviraston päätösten hinta 2019-2021

Tunnusluku	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2021 tavoite
Kustannukset € / päätös (Migri)	515 €	560 €	454 €	500 €

Tulostavoitteena olevien hintojen lisäksi Maahanmuuttovirasto seuraa kaikkien suoritteiden (päätösten) hintoja. Vuoden 2021 lopussa kustannusten laskemiseksi on otettu valtion yhteinen kustannuslaskentamalli käyttöön Valtiokonttorin avustuksella. Yksittäisten suoritteiden omakustannushinnat on laskettu toimintolaskennan avulla (taulukko) hyödyntäen uutta kustannuslaskentamallia. Omakustannushinnoissa on jonkin verran vuosittaista vaihtelua johtuen muun muassa sähköisen asioinnin kasvusta. Opiskelijoiden oleskelulupahakemukset jätetään lähestulkoon pelkästään sähköisesti, minkä seurauksena vähäinen määrä paperilomakkeilla jätettyjä hakemuksia on altis omakustannushinnan vaihtelulle. Niin ikään sähköisen asioinnin osuuden kasvu myös työntekijän oleskeluluissa on nostanut näiden hakemustyyppien paperisina jätettyjen hakemusten omakustannushintaa. Myös uuden

kustannuslaskentamallin käyttöönotto on osaltaan vaikuttanut omakustannushintoihin. Esimerkkinä turvapaikkapäätöksen ja Dublin takaisinottojen hinnat, jotka näyttävät kasvaneen merkittävästi. Tämä johtuu siitä, että uuden mallin myötä näille suoritetyypille vyöryy aikaisempaa enemmän yhteiskustannuksia. Pienempi päätösmäärä myös osaltaan vaikuttaa näiden suoritteiden korkeisiin omakustannushintoihin.

Taulukko 11 Omakustannushinnat 2019 – 2021

Omakustannushinnat 2019 – 2021 (€)	2019	2020	2021
Oleskelulupahakemukset			
- oleskelulupa opiskelija (kaikki)	249	461	382
- opiskelija sähköinen asiointi	180	264	226
- oleskelulupa työntekijä (TTOL)	247	377	395
- työntekijä sähköinen asiointi (TTOL)	156	256	251
Turvapaikkapäätös	2 447	3 154	5 237
Matkustusasiakirjat	101	177	143
Takaisinotot: Dublin, muu	238	376	760
Kansalaisuutta koskevat hakemukset	560	673	638
- sähköinen asiointi	437	572	568
Kansalaisuusilmoitukset	205	113	149
- sähköinen asiointi	186	106	140
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	348	341	345

4.2.1 Turvapaikanhakijoiden vastaanottoiminta

Turvapaikanhakijat ja heidän asioidensa käsittelyn aikana tarvittavat vastaanottokeskusten majoitus- ym. palveluista kertyvät kustannukset ovat oleellinen osa Maahanmuuttoviraston tiliviraston kokonaisuutta. Vastaanottoiminnan kokonaiskustannukset on lueteltu kohdassa Vastaanottoiminta.

Vastaanottokeskusten ylläpidon ja palveluiden tuottamisessa pyritään parantamaan entisestään kustannustehokkuutta mm. majoitusvuorokauden hinnassa. Keskimääräinen vuorokausihinta sisältää vastaanottopalvelut sekä vastaanotto- tai käyttörahan kustannukset

Valtakunnallisen majoitusvuorokauden keskimääräiset kustannukset ovat ylittäneet tavoitetason vuosina 2020 ja 2021, mikä johtuu koronapandemiasta. Koronapandemia aiheutti vastaanottoiminnalle ylimääräisiä kuluja karanteenien järjestämisen ja suojavaalinehankintojen myötä. Karanteenikapasiteetin ylläpitämisen vuoksi vastaanottokapasiteettia ei olla

voitu ajaa alas ja alhainen, keskimäärin 65 %, käyttöaste näkyy suoraan myös vuorokausikustannuksissa.

Taulukko 12 Majoitusvuorokauden keskimääräiset kustannukset/asiakas 2019-2021

Tunnusluku	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2021 tavoite
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk) ilman alv	41 €	44 €	45 €	41 €

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Osa Maahanmuuttoviraston toiminnasta on sisäministeriön antaman maksuasetuksen mukaan maksullista. Maksullisen toiminnan tulot vuonna 2021 olivat 27,4 milj. euroa. Hakemusmaksujen korotuksen ja lisääntyneiden hakusmäärien myötä tulot kasvoivat aikaisempiin vuosiin nähden. Näin ollen maksutulojen tavoite ylitettiin reilusti. Kustannusvastaavuus (73 %) jäi hieman asetettua tavoitetta (75 %) alemmaksi. Lukuun ottamatta vuotta 2020, maksullisen toiminnan määrä on kasvanut vuodesta 2017 lähtien kun toimivaltasiirron poliisilta myötä Maahanmuuttovirastolle siirtyi lisää maksullisia lupa-asioita viraston hoidettaviksi. Kasvu tulee todennäköisesti jatkumaan pandemiatilanteen parantuessa ja työperusteisen maahanmuuton lisääntyessä.

Taulukko 13 Maahanmuuttoviraston maksullinen toiminta

Mittari	2019	2020	2021	2021 tavoite
Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tulot, milj. euroa	20,1	22,4	27,4	20,0
Maksullisen toiminnan osuus kokonaistyöajasta	30 %	35 %	38 %	-
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	65 %	72 %	73%	75%

Maksullisen toiminnan osuus viraston kokonaistyöajasta lasketaan työajanseurannasta. Kustannusvastaavuus on vuonna 2021 laskettu toimintolaskennan avulla, käyttäen samoja periaatteita kuin omakustannushintojen laskennassa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma näyttää erilaiselta verrattuna edellisiin vuosiin johtuen uudesta kustannuslaskentamallista. Valtiokonttori on luonut kirjanpitojärjestelmään hierarkioita, jotka muodostavat kustannusvastaavuuslaskelmat automaattisesti järjestelmään. Hierarkiassa on määritelty esimerkiksi kohta 'muut yhteiskustannukset', johon luetaan mukaan palkallisten poissaolojen kustannuksia. Nämä olivat aikaisemmin henkilöstökustannuksissa mukana. Tästä johtuen henkilöstökustannukset näyttävät laskelmassa pienemmiltä kuin aikaisempina vuosina. Tukitoimintojen kustannusten osuus on puolestaan lisääntynyt johtuen uudesta kustannuslaskentamallista, sillä malli laskee enemmän kustannuksia

maksulliselle toiminnalle. Nämä tekijät yhdessä ovat lisänneet maksullisen toiminnan osuutta yhteiskustannuksista.

Taulukko 14 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus 2019-2021

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)	2021 toteuma	2021 tavoite	2020	2019
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	27 397	20 000	22 384	20 075
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	27 397	20 000	22 384	20 075
KUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13		30	8
Henkilöstökustannukset	12 456		15 282	17 323
Vuokrat	13		28	5
Palvelujen ostot	1 492		1 224	831
Muut erilliskustannukset	29		33	17
Erilliskustannukset yhteensä	14 003	14 500	16 597	18 184
KÄYTTÖJÄÄMÄ			5 787	1 890
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	17 508		12 604	11 143
Poistot	2 323		1 895	1 354
Korot	0		0	0
Muut yhteiskustannukset	3 748		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	23 579	12 300	14 499	12 497
Kokonaiskustannukset yhteensä	37 582	26 800	31 096	30 681
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
(tuotot - kustannukset)	- 10 185	-6 800	-8 712	-10 606
Kustannusvastaavuus -%	73%	75%	72 %	65 %

Sisäministeriön antamassa maksuasetuksessa oleskelulupien ja kansalaisuusilmoitusten käsittelymaksut jaetaan kahteen eri luokkaan sen mukaan, jätetäänkö hakemus ja ilmoitus paperiversiona vai e-asiointin kautta sähköisesti vireille.

Joitain hakemusmaksuja nostettiin edellisvuodesta, jotta ne vastaisivat paremmin omakustannushintoja. Sähköisen asiointin kautta jätetyt hakemukset ovat edullisempia johtuen niiden tehokkaammasta käsittelyprosessista. Edullisempi hakemushinta puolestaan ohjaa asiakkaita käyttämään entistä enemmän sähköistä kanavaa.

Taulukko 15 Hakemusmaksut 2021

Suorite	2021 käsittelymaksu	Maahanmuuttoviraston osuus	%	Muun viranomaisen osuus	%
Kansalaisuushakemus	590,00 €	590,00 €	100 %		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	460,00 €	460,00 €	100 %		
Kansalaisuusilmoitus	200,00 €	200,00 €	100 %		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	150,00 €	150,00 €	100 %		
Oleskelulupa	520,00 €	312,00 €	60 %	208,00 €	40 %
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	470,00 €	282,00 €	60 %	188,00 €	40 %
Oleskelulupa opiskelija	450,00 €	293,00 €	65 %	157,00 €	35 %
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	350,00 €	228,00 €	65 %	122,00 €	35 %
1. oleskelulupa hakija alaikäinen	270,00 €	162,00 €	60 %	108,00 €	40 %
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	240,00 €	144,00 €	60 %	96,00 €	40 %
1. oleskelulupa työntekijä /yrittäjä (saatavuusharkinta)	690,00 €	385,00 €	55,8 %	305,00 €	44,2 %
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	490,00 €	265,00 €	54 %	225,00 €	46 %
1. oleskelulupa työntekijä (ei saatavuusharkintaa)	610,00 €	366,00 €	60 %	244,00 €	40 %
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	410,00 €	246,00 €	60 %	164,00 €	40 %
1. kasvuyrittäjän oleskelulupa	480,00 €	288,00 €	60 %	192,00 €	40 %
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	350,00 €	210,00 €	60 %	140,00 €	40 %
Jatko-oleskelulupa	330,00 €	330,00 €	100 %		
Jatko-oleskelulupa; alaikäinen	250,00 €	250,00 €	100 %		
Jatko-oleskelulupa; opiskelija	250,00 €	250,00 €	100 %		
EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröinti, perheenjäsenen oleskelukortti, todistus pysyvästä oleskeluoikeudesta	49,00 €	49,00 €	100 %		
Pakolaisen matkustusasiakirja	52,00 €	48,90 €	94 %	3,10 €	6 %

4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2021 oli 69 %. Tämä kustannusvastaavuus on laskettu samalla tavalla kuin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus. Laskelmaan on käytetty Valtiokonttorin yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus -hierarkiaa. EU-rahoitteisista hankkeista osa on 100 %:n rahoituksella ja osa omavastuulla. Uuden kustannuslaskentamallin käyttöönoton myötä yhteisrahoitteisen toiminnan osuuteen yhteiskustannuksista on vyörynyt enemmän kustannuksia kuin aikaisemmin. Tästä johtuen kustannusvastaavuus on pienentynyt merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna. Nykyinen yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuushierarkia on vielä uusi ja sitä on kehitetty useaan kertaan vuoden 2021 aikana ja kehitystyö tulee luultavasti jatkumaan myös vuoden 2022 puolella.

Taulukossa "Muilta virastoilta saatu rahoitus" koskee mm. sisäministeriön jakamaa EUSA-rahastojen hanketukea ja "EU:lta saatu rahoitus" mm. EU-komission suoraan virastolle maksamaa tukea.

Taulukko 16 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)	2021 toteuma	2021 tavoite	2020	2019
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	7 096		6 047	5 690
EU:lta saatu rahoitus	1 190		1 282	580
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	189		8	
Tuotot yhteensä	8 475		7 337	6 270
KUSTANNUKSET				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	129		142	11
Henkilöstökustannukset	2 863		2 297	1 504
Vuokrat	174		252	3
Palvelujen ostot	4 366		4 444	1 979
Muut erilliskustannukset	976		955	234
Erilliskustannukset yhteensä	8 508		8 090	3 731
KÄYTTÖJÄÄMÄ				
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	2 847		561	2 285
Poistot	372		116	92
Korot				
Muut yhteiskustannukset	615			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 834		677	2 377
Kokonaiskustannukset yhteensä	12 342		8 767	6 108

KUSTANNUSVASTAAVUUS				
tuotot – kustannukset	-3 867		-1 430	162
Kustannusvastaavuus -%	69%		84 %	103 %

Maahanmuuttovirasto on toiminnassaan pyrkinyt hakemaan ulkopuolista rahoitusta toimintansa kehittämiseksi sekä Turvapaikka- maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (jäljempänä "AMIF") että Sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF) koko niiden voimassaolon aikana. Tästä johtuen Maahanmuuttovirastossa on käynnissä useita AMIF-hankkeita, joiden hallinnointi ulottuu useammalle vuodelle ja joiden toiminta keskittyy erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttotoiminnan kehittämiseen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Maahanmuuttovirasto on saanut rahoitusta myös Euroopan sosiaalirahastolta (ESR) ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kehittämiseen ja Frontexilta kotimatkatodistusten hankintaan UMA-järjestelmästä. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on rahoittanut työntekijän oleskelulupaprosessin sekä tilastointi- ja raportointijärjestelmän kehittämistä.

4.4.1 Hankkeet

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2021 seuraavista hankkeista:

AMIF

- Ennakoinnin ja resurssisuunnittelun (SEER) hanke (alkanut v. 2021)
- ERRIN hanke
- Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke II (päättynyt v. 2021)
- Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke III (alkanut v. 2021)
- Kulttuuriorientaatiokoulutus Suomeen valituille (päättynyt v. 2021 ja uusi hanke alkanut v. 2021)
- LYRIA - Maahanmuuttoon liittyvien lupaprosessien yhtenäinen perehdytys- ja itseopiskeluhanke (alkanut v. 2021)
- Mahdollisuutena paluu, MAP-hanke (alkanut v. 2021)
- PLANE - Vastaanottokeskusten, säilöönottoyksiköiden ja Ihmiskaupanuhrien auttamisjärjestelmän asiakastyön sähköinen dokumentointi (alkanut v. 2021)
- Psyhyke - vastaanottojärjestelmän henkilöstön mielenterveystyön osaamisen kehittäminen (päättynyt v. 2021)
- Soveltamisohjeprosessin uudistamishanke - SÖPU (päättynyt v. 2021)
- SRI - Sustainable Reintegration in Iraq (ERRIN) (alkanut ja päättynyt v. 2021)
- RIO2 - Kiertävä maahanmuuton asiantuntija (jäissä koronan vuoksi)
- RETU - Mahdollisuutena vapaaehtoinen paluu (päättynyt v. 2021)
- (REX) - Paluuasiantuntija Suomen Irakin lähetystöön
- Turpro, kiintiövalintamatkojen turvallisuusprosessin kehittäminen

- TUVI Turvapaikkaprosessin vireillepanovaiheen uudistaminen tietojärjestelmätyökaluja kehittämällä (päättynyt v. 2021)
- Vapaaehtoiset sisäiset siirrot Kreikasta, Kyprokselta ja Maltalta

ISF

- EU:n matkustustieto- ja lupajärjestelmä ETIAS
- EES (Entry–exit)- järjestelmän käyttöönotto

ESR

- Ihmiskaupan uhrien työelämätaitojen ja –valmiuksien kehittämiseen keskittyvä hanke (IKUT)

TEM

- Työntekijän oleskelulupaprosessin (TTOL) osa-automatisoinnin ratkaisukuvaus sekä Power BI-tilastointi- ja raportointijärjestelmän (päättynyt v. 2021)

Frontex

- RECAMAS - Kotimatkatodistusten hankinta UMA-järjestelmässä (päättynyt v. 2021)

Vuoden 2021 aikana Maahanmuuttovirastolla alkoi seitsemän uutta AMIF-hanketta ja vastaavasti vanhoja hankkeita päättyi myös seitsemän kappaletta vuoden loppuun mennessä. Yksi hankkeista on ollut edelleen vuoden 2021 ajan tilapäisesti keskeytettynä koronapandemian vuoksi. Sen sijaan toista vuonna 2020 pandemian vuoksi keskeytettyä hanketta on voitu jatkaa vuonna 2021.

Lisäksi Maahanmuuttovirastolla on ollut vuonna kaksi ISF-hanketta, yksi ESR-hanke sekä TEM:n rahoittama työlupahakemusten käsittelyaikojen lyhentämiseen tähtäävä hanke. Yhteensä hankkeita on ollut vuonna 2021 käynnissä 22 kpl.

Yhtä lukuun ottamatta kaikki Maahanmuuttoviraston hankkeet ovat ajoittuneet useammalle kalenterivuodelle.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet

5.1.1 Maahanmuutto ja kansalaisuus

Lupa- ja kansalaisuusyksikön vastuulle kuuluvat asiat lisääntyivät merkittävästi vuonna 2021; kansalaisuusasiat noin 20 % ja oleskelulupa-asiat noin 24 %. Päätöksiä ei pystytty aiempien vuosien tapaan tekemään ihan yhtä paljon, kun uusia asioita tuli vireille. Päätöksiä tehtiin kuitenkin enemmän kuin vuonna 2020. Yksikön henkilöstön määrä kasvoi vuodesta 2020 noin 45 henkilötyövuodella (toteutunut htv 2020: 320 ja 2021: 375). Kaiken kaikkiaan alkuvuosi 2021 toimittiin merkittäväillä vajauksilla suunniteltuun henkilöstöraamiin verrattuna, mutta loppuvuodeksi yksikköä vahvistettiin paljon.

Kaikki yksikön tulostavoitteet eivät toteutuneet vuoden 2021 aikana, mutta monissa kohdin hyviä tuloksia silti saavutettiin ja kehityksessä löydettiin oikea ja hyvä suunta. Yksikön vastuulle kuuluva hakemusten vastaanotto ja vireillepanot yhdeksässä eri palvelupisteessä ruuhkautuivat keväällä 2021, mutta sittemmin viraston yhteisen palvelupisteprojektin ja erilaisten kehittämistoimien avulla tilanne saatiin jo kesällä 2021 kohennettua. Ajanvarausaikaviiveen tavoite (1 kk) ei toteutunut koko vuoden osalta, mutta kehitys oli hyvää tavoitetta kohti. Vuoronumeroasiakkaat saatiin palveltua samana päivänä, salineuvojat vakiinnutettiin osaksi Helsingin palvelupisteen toimintaa, ajanvarausvuoroja avattiin pidemmälle ajalle, lupa-lauantailta purettiin ruuhkia ja em. toimilla varmistettiin asiakkaille nopeita ajanvarausaikoja lähipäiville- ja viikoille. Ilman asiointikäyntiä vireytettävien hakemusten määrä saatiin kasvuun yhteisillä toimilla (noin 7 000 hakemusta vireytettiin ilman tarvetta asioida henkilökohtaisesti palvelupisteessä).

Käsittelyaikatavoitteiden toteumisissa oli hyvää kehitystä ja oikea suunta erityisesti työ- ja opiskeluperusteisissa asioissa; myös perhesideasioissa toteumat olivat suhteellisen hyviä. Työperusteisten lupien käsittelyajat kehittyivät myönteisesti vuonna 2021. Ensimmäisen erityisasiantuntijan luvan sai keskimäärin 15 vuorokaudessa (2020: 22), start up -yrittäjän luvan 24 vuorokaudessa (2020: 70) ja työntekijän luvan 75 vuorokaudessa (2020: 143.) Työperäisen maahanmuuton käsittelyaikoja pystyttiin lyhentämään merkittävästi. Lakisääteisen käsittelyajan ylittäneitä hakemuksia raportoitiin yksikössä 7 % ensimmäisten oleskelupien ja 3 % jatkolupien kohdalla. Käsittelyaikahaasteita ja ruuhkautuneita jonoja esiintyi erityisesti kansalaisuushakemuksissa, EU-rekisteröinneissä ja Brexit-oleskeluoikeusasioissa.

Yksikkö osallistui aktiivisesti viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöhön (mm. UM/edustustot, TEM/TE-toimistot ja ELY:t, SM/poliisi ja raja, työnantajat, oppilaitokset, kansalaisuustyöryhmä), muutos- ja hanketyöhön (LUPA22), LAMA- ja TETO yhteistyöhön, Misc-hankkeeseen. Tukipalvelut ja erityistehtävät sekä automaatio ja prosessikehityksen henkilöstö saatiin onnistuneesti integroitua tukemaan yksikön toimintaa jatkossa.

Yksikössä ja sen eri vastualueilla työstettiin ja toteutettiin lukuisia kehittämissuunnitelmia ja toimia vuoden 2021 aikana. Osa toimista ehdittiin viedä käytäntöön saman tien vuoden 2021 aikana, osa toteutetaan vuoden 2022 aikana (mm. ruuhkanpurun suunnitelmat ja toteutumien säännöllinen raportointi). Lupa22 hankkeen kanssa tehtiin aktiivista yhteistyötä läpi vuoden. Vaikka kehittämisen kohteena oli erityisesti työ ja opiskeluprosessit, niin kokeilujen kautta toimiviksi havaittuja tapoja ja hyviä käytänteitä hyödynnettiin myös laajemmin muissakin prosesseissa. Yksikön kehittämistoimet liittyivät automaation hyödyntämisen ja lisäämisen lisäksi mm. työnorganisointiin (mm. UMA-korien kehittäminen, keskittymiset, roolitus), tiedonhallintaan (ohjeistus saavutettavaa, ajantasaista, vastuut selviä, perehdyttäminen riittävää ja oikea-aikaista...), henkilöstön ammattitaitoon ja työtapoihin (työnjohdon tuki, asiakkaaseen, kolleegaan ja toiseen viranomaiseen luottaminen, varmistelusta luopuminen, priorisoinnit selviksi...), käsittelyn suoraviivaistamiseen ja uusiin linjauksiin.

Osa-automaatiota otettiin käyttöön uusissa hakuperusteissa. Yksikön vastualueilla toteutetuissa automaatiokyselyissä ja työpajoissa tunnistettiin ehdotuksia automaatioon luottamuksen lisäämiseksi. Virheiden ja riskien hallinnan keinojen tunnistamiseen ja määrittelyyn kiinnitettiin erityishuomiota loppuvuodesta 2021, ja tämän työn edistäminen jatkuu vuoden 2022 puolella mm. muutospajoissa.

Ennätysmäärä haki oleskelulupaa työn perusteella

Ensimmäisten oleskelulupahakemusten määrä kääntyi kasvuun koronatilanteen jatkumisesta huolimatta. Ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia jätettiin 36 206 (2020: 21 160.) Suomeen muutetaan eniten työn, perheen ja opiskelun takia. Ensimmäisellä oleskeluluvalla tarkoitetaan lupaa, jota maahanmuuttaja hakee yleensä ulkomailla ennen muuttoaan Suomeen.

Vuonna 2021 oleskelulupahakemuksia työn perusteella jätettiin enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia jätettiin työn perusteella 15 012 (2020: 8 771.) Työntekijän oleskelulupia (TTOL) haettiin määrällisesti eniten (2021: 8 529, 2020: 4 460.) Työntekijän oleskelulupaa hakevat esimerkiksi kokit, sairaanhoitajat, siivoajat ja ravintolatyöntekijät. Erityisasiantuntijat, eli esimerkiksi IT-asiantuntijat, jättivät 1 605 ensimmäistä oleskelulupahakemusta (2020: 853.)

Kasvua oli myös perhesiteen (2021: 13 764, 2020: 8 369) ja opiskelun (2021: 6 711, 2020: 3 299) perusteella jätetyissä ensimmäisissä oleskelulupahakemuksissa.

Työ oli yleisin syy muuttaa Suomeen

Viime vuonna työnteko oli yleisin syy myönteiselle oleskelulupapäätökselle, eli luvalla muuttaa Suomeen. Vuonna 2021 työn perusteella myönnettiin yhteensä 11 428 ensimmäistä oleskelulupaa (2020: 8 771).

Työperusteisia oleskelulupia on useita erilaisia riippuen siitä mitä työtä maahanmuuttaja Suomessa tekee. Hieman yli puolet myönteisistä ensimmäisistä työ lupapäätöksistä oli työntekijän oleskelulupia, johon sisältyy ennen Maahanmuuttoviraston päätöstä TE-toimiston saatavuusharkinta (2021: 5 929, 2020: 4 460).

Erityisasiantuntijoille tehtiin 1 293 myönteistä oleskelulupapäätöstä (2020: 853, 2019: 1 791.) Eniten erityisasiantuntijoita Suomeen muuttaa Venäjältä, Intiasta ja Kiinasta.

Kausityöntekijöiden määrä jatkoi nousuaan. Yhteensä 15 892 kausityöntekijää sai myönteisen päätöksen (2020: 13 301.) Suurin osa kausityöntekijöistä tulee Ukrainasta ja työskentelee maataloilla.

Muita yleisiä syitä muuttaa Suomeen ovat perhe (2021: 9 821 myönteistä päätöstä, 2020: 8 592) ja opiskelu (2021: 5 837, 2020: 3 225.)

Yhä useampi jatkoi asumista Suomessa

Jatkolupahakemuksia jätettiin 30 930 (2020: 30 161, 2019: 27 988) ja niitä myönnettiin yhteensä 32 567 (2020: 27 750, 2019: 25 831). Jatkolupia haettiin ja myönnettiin eniten työn perusteella. Jatkolupa on oleskelulupa, jota voi hakea, kun on jo asunut Suomessa oleskeluluvalla.

Pysyvä oleskelulupa myönnettiin 12 234 henkilölle (2020: 11 068).

EU-kansalaiset muuttivat Suomeen töiden perusteella

EU-kansalaiset rekisteröityivät selvästi aiempaa useammin. Todennäköisesti kasvu liittyy koronaan. Matkustusrajoitukset eivät rajoita Suomen kansalaisten ja Suomessa pysyvästi asuvien maahantuloa.

EU-kansalainen ei tarvitse varsinaista oleskelulupaa Suomeen. Hänen pitää kuitenkin rekisteröityä, jos hän aikoo oleskella Suomessa pidempään kuin kolme kuukautta.

EU-kansalaiset jättivät 12 465 rekisteröintihakemusta vuonna 2021 (2020: 8 982.) Suurin osa EU-kansalaisista hakee rekisteröintiä työn perusteella (2021: 5 905, 2020: 4 014.)

11 190 EU-kansalaista vahvisti viime vuonna oleskeluoikeutensa Suomessa (2020: 7 629.) Heistä 5 333 rekisteröitiin työn perusteella (2020: 3 468.) Eniten EU-rekisteröintejä tehtiin Viron, Saksan ja Latvian kansalaisille.

Suomi sai 7 585 uutta kansalaista

Suomi sai vuonna 2021 6 070 uutta kansalaista hakemuksesta (2020: 5 699) ja 1 515 ilmoituksesta (2020: 1 411.)

Kansalaisuushakemusten määrä on kasvanut (2021: 14 366, 2020: 11 569). Irakin kansalaiset olivat jälleen suurin hakijaryhmä Suomessa (2021: 2 240, 2020: 1 881.) Vuosien ajan suurin Suomen kansalaisuutta hakenut ryhmä on ollut Venäjän kansalaiset, ennen kuin irakilaiset nousivat tilastojen kärkeen toissa vuonna.

5.1.2 Kansainvälinen suojelu

Turvapaikkahakemusten määrä pysyi vuonna 2021 edellisen vuoden tapaan poikkeuksellisen alhaisena. Kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia tehtiin yhteensä 2545 (2020 3209 hakemusta).

Koronatilanne näkyi edelleen uusien hakijoiden vähäisenä määränä, mutta matkustamisen helpottuminen kesällä ja syksyllä 2021 nosti uusien hakijoiden määrää hieman edellistä vuotta korkeammalle tasolle (2021: 1383, 2020: 1275). Merkittävämpi muutos näkyi uusintahakemusten määrässä, mikä pieneni aiemmasta vuodesta huomattavalla tavalla (2021: 1162 uusintahakemusta, 2020 1934 uusintahakemusta).

EU:n vastuunmäärittämisasetuksen mukaisten asioiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Koronatilanteen arvioidaan vaikuttaneen edelleen liikkumisen määrään EU-alueella, mikä heijastui asioiden määrään.

Suurimmat hakijamaat olivat aiempien vuosien tapaan Irak, Afganistan, Somalia, Venäjän federaatio ja Turkki. Ensimmäisten hakemusten osalta Afganistan oli suurin lähtömaa, mutta Afganistanista evakuoitujen konsuliavustettujen 88 henkilön lisäksi Afganistanin muuttunut tilanne ei käytännössä näkynyt turvapaikanhakijamäärissä. Kielteisten päätösten tekeminen afganistanilaisille hakijoille keskeytettiin 9.7.2021.

Maahanmuuttovirasto koordinoi Afganistanista evakuoitujen vastaanottoa Suomessa. 236 Afganistanin kansalaista sai valtioneuvoston päätöksellä oleskeluvan erityisellä humanitaarisella perusteella. He eivät lukeudu turvapaikkatilastoihin, mutta päätösprosessi hoidettiin viraston sisäisellä päätöksellä turvapaikkayksikön toimesta. Evakuointilennoilla saapui myös edellä mainitut 88 afganistanilaista, jotka hakivat turvapaikkaa Suomesta. He ovat pääosin konsuliapua saaneiden perheenjäseniä.

Suomi päätti vastaanottaa valtioneuvoston vuonna 2020 tehdyllä päätöksellä kaikkiaan 175 ilman huoltajaa olevaa lasta ja nuorta sekä yksinhuoltajaperheitä Välimeren kuormittuneista maista. Viimeiset 41 siirtoa

toteutettiin vuoden 2021 puolella. Aikataulut olivat riippuvaisia lähettävistä maista, ja koronatilanne hidasti operaatiota.

Päätöksiä kansainvälistä suojelua koskeviin hakemuksiin tehtiin 4086. 31.12.2021 Maahanmuuttovirastossa oli käsittelyssä 2432 hakemusta. Käsittelyjono lyhenyi vuoden 2021 aikana n. 800 hakemuksella. Turvapaikkayksikön käsittelyssä priorisointi oli tulostavoitteen mukaisesti aiempina vuosina hallinto-oikeuksien palautuksista kertyneen jonon purkamisessa tavoiteaikataulun mukaisesti. Vuoden 2021 alussa vuosina 2018 – 2020 hallinto-oikeudesta Maahanmuuttovirastolle uudelleen käsiteltäväksi palautettuja hakemuksia oli yhteensä 959 hakemusta, ja vuoden 2021 lopussa edellä mainittuja hakemuksia oli vielä ratkaisematta erinäisistä syistä vielä 25 kpl. Jonon purkaminen onnistui tavoiteaikataulun mukaisesti syyskuun loppuun mennessä, ja yksikön resursseja pystyttiin kohdentamaan paremmin muiden hakemusten käsittelyyn. Turvapaikkapäätösten pysyvyys muutoksenhaussa oli hyvä niissä kategorioissa mitkä kertovat päätöksenteon laadusta eli missä palautuksen syy on katsottava Maahanmuuttoviraston päätöksenteosta johtuvaksi. Laintulkinta- ja menettelyvirheiden johdosta palautui hakemuksia alle 1 % ja erilaisen tosiasiaharkinnan johdosta alle 3 %. Hallintotuomioistuimet palauttivat kuitenkin erityisesti syksyllä 2021 huomattavan määrän afganistanilaisten hakemuksia uudelleen käsiteltäväksi. Tämä johtui päätöksenteon jälkeen, loppukesästä 2021 muuttuneesta Afganistanin tilanteesta.

Vuoden 2021 vahvasta priorisoinnista hallinto-oikeuden palautuksiin johtuen ensimmäisten turvapaikkahakemusten ja uusintahakemusten keskimääräiset käsittelyajat ovat vielä pitkät (keskimäärin yli 300 vuorokautta). Keskimääräiset käsittelyajat on tavoitteena saada vuoden 2022 loppuvuodesta kuuden kuukauden tasolle.

Matkustuksen ja lähikontaktien välttämiseksi yksikössä aloitettiin pilotoimaan etäpuhuttelumallia, missä turvapaikanhakija osallistui puhutteluun majoittavasta vastaanottokeskuksesta käsin. Hakijoilta, avustajilta ja vastaanottokeskuksista saatujen hyvien kokemusten vuoksi tätä toimintamallia jatketaan läsnäolopuhutteluiden rinnalla.

Turvapaikka-asioissa jatkui vakiintunut viranomaisyhteistyö. Turvapaikkayksikkö vetää turvapaikka-asioden operatiivista yhteistyöryhmää, johon osallistuu laajasti sisäministeriön hallinnonalan viranomaisia. Turvapaikkayksikkö sijoitti 1-2 asiantuntijaa KRP:n johtamaan toimintaan.

Koronatilanteen jatkuessa kansainvälinen yhteistyö tapahtui pääasiassa etäkokouksien muodossa. Turvapaikkayksiköstä tarjottiin asiantuntijoita EASO:n johtamiin operaatioihin, mutta nämä komennukset eivät toteutuneet. Koronatilanne on vaikeuttanut osaltaan operaatioiden toimintaa.

Koronatilanne ja sen myötä vähentynyt matkustaminen näkyi osaltaan pakolaisaseman harkintaan johtavien asioiden käsittelymäärissä korona-aikaa edeltäviin vuosiin verrattuna. Koronatilanteen vuoksi myös kansainvälisen suojelun perusteella jätettyjen jatkolupa- ja matkustusasiakirjahakemusten määrä jäi edelleen pienemmäksi.

Vuonna 2021 Suomen pakolaiskiintiö oli 1 050. Kiintiövalinnat tehtiin vuoden 2020 tapaan etähaastatteluin (Turkki, Libanon, Niger, Ruanda) ja asiakirjavalintoina (Sambia, hätätapaukset). Vuoden aikana Suomeen valittiin 1 091 kiintiöpakolaista, joista osa kuului vuoden 2020 kiintiöön. Valintojen aikataulu on riippuvainen YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n esityksistä. Vuonna 2021 Suomeen saapui 891 kiintiöpakolaista. Suurimmat pakolaisten kansalaisuudet olivat Syyria (Libanon ja Turkki) ja Kongo (Sambia). Pakolaiset

muuttavat yleensä Suomeen valintavuonna tai sitä seuraavana vuonna. Kuntapaikkoja oli hyvin tarjolla pakolaisille 2021. Migri käynnisti HUS:in kanssa yhteistyön kiintiövalintamenettelyssä tarvittavien asiantuntijalääkärintlausuntojen osalta.

Turvapaikkayksikön henkilöstömäärä on ollut käytännössä saman suuruinen vuosien 2020, 2021 ja 2022 alussa. Henkilöstön melko suuri vaihtuvuus on kuitenkin tarkoittanut sitä, että yksikön vahvuus on ollut joka vuosi kesästä loppuvuoteen pienempi kuin alkuvuodesta.

Turvapaikkayksikkö jatkaa toimintaansa viidellä paikkakunnalla: Helsinki, Kuhmo, Lappeenranta, Oulu ja Raisio. Lisäksi Kuopioon on sijoitettu kaksi turvapaikkayksikön virkamiestä ja Tampereelle sekä Vaasaan yksi virkamies. Turvapaikkahakemuksia käsitellään (puhuttelut ja päätökset) neljällä alueella, alueet on jaettu tulosalueisiin. Kiintiöpakolaisasiat, kansainvälisen suojeluaseman lakkauttaminen ja peruuttaminen, jatkolupa, ja karkottamisasiat sekä matkustusasiakirja-asiat olivat vastuutettuja omille tulosalueilleen.

5.1.3 Vastaanotto toiminta

Vastaanottoyksikkö

Vastaanottoyksikön ja vastaanottojärjestelmän toimintavuosi 2021 oli toinen perättäinen Covid-19 -pandemian vahvasti sävyttämä toimintavuosi. Monin tavoin haastavasta vuodesta kuitenkin selvittiin kunnialla – toimintaa toteutettiin laaja-alaisesti ja toimintavarmasti sekä keskeiset tulostavoitteet saavutettiin olosuhteet huomioiden hyvin.

Pandemian hallintaa jatkettiin vastaanottokeskuksissa ja säilöönottoyksiköissä menestyksekkäästi vuonna 2020 luotujen käytäntöjen, linjausten ja oppien pohjalta ja niitä edelleen jalostaen. Vastaanottokeskusten ja säilöönottoyksiköiden koronatoimintaa ohjeistettiin laajasti ja sekä viraston omat että ostopalveluyksiköt vastasivat paikallisesta pandemian hallinnasta yhteistyössä alueellisten tahojen kanssa. Koronatartuntoja ilmoitettiin vastaanottokeskuksissa vuoden aikana 535 kpl. Vaikka myös joitain suurempia keskuskohtaisia tartuntaryppäitäkin esiintyi, pystyivät keskuksat säilyttämään toimintakykynsä hyvänä, mitä suuresti edesauttoi se, että tartunnat lähes eksklusiivisesti liittyivät asiakkaisiin eivätkä työntekijöihin. Loppuvuonna levinnyt uusi koronavirusvariantti muutti vastaanottokeskustenkin osalta tilannetta niin, että työntekijöidenkin tartuntaluvut alkoivat kasvaa asettaen uusia haasteita toiminnalle.

Vastaanottojärjestelmän asiakasmäärä laski vuoden alun 6 330:stä vuoden lopun 5 040:een. Majoitus- ja majoittumisvuorokausia¹ kertyi vastaanottojärjestelmässä 2 025 000 - keskimäärin yksiköiden kirjoilla oli päivittäin 5 535 henkilöä. Vastaanottokapasiteettia sopeutettiin keskuksia lakkauttamalla ja yksikkökokoja supistamalla n. 1 400 petipaikkaa niin, että vuoden lopussa kapasiteetti käsitti 3 335 petipaikkaa. Yksityisesti majoittuneiden lukumäärä kääntyi laskuun, mutta heidän prosentuaalinen osuus palveluiden piirissä olleista kasvoi vuoden alun 48,5 %:sta 52,4 %iin.

Vastaanoton kustannusten osalta saavutettiin myös olosuhteisiin suhteutettuna hyvä tulos, kun koko vastaanottojärjestelmän keskimääräinen vrk-hinta oli

¹ Majoittumisvuorokaudet liittyvät yksityismajoittuneisiin, jotka ovat siis keskuksen kirjoilla ja saavat keskukselta muut lakisäätiset palvelut kuin majoituksen.

52€/vrk (sis alv) tavoitteen ollessa 50€.² Tavoitteen ylittämistä selittävät korona-toimenpiteet, minkä myötä kapasiteetin täyttöastetavoitteesta (75 %) on pandemian aikana tingitty suuremman asumisväljyyden saavuttamiseksi etenkin laitospaikoissa sekä varautuminen asiakasmäärän kasvuun ja suuremman kapasiteetin tarpeeseen vuodesta 2016 jatkuneen asiakasmäärän vähentymistrendin kulminoitumista ennakoitaessa.

Organisatorisesti vastaanottoyksikkö käsitti vuoden 2021 alussa edelleen viisi tulosaluetta - sisällön ohjaus ja kehittäminen, vastaanottokapasiteetti ja valmius, Joutsenon vastaanottokeskus, Oulun vastaanottokeskus ja Helsingin säilöönottoyksikkö - ja tilannekeskus-tiimin. Joutsenon vastaanottokeskus käsitti aikuisten ja perheiden transit-vastaanottokeskuksen lisäksi säilöönottoyksikön sekä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän. Oulun vastaanottokeskus puolestaan koostui aikuisten ja perheiden transit-keskuksesta sekä alaikäisten yksin tulleiden yksiköstä. Lokakuun loppupuolella Helsingin kaupungin ylläpitämä Helsingin vastaanottokeskus siirtyi liikkeenluovutuksella Maahanmuuttoviraston ylläpitämäksi, minkä johdosta vastaanottoyksikköön muodostettiin uusi Helsingin vastaanottoyksikkö -tulosalue, jonka osaksi uuden vastaanottokeskustoiminnan lisäksi tuli Helsingin säilöönottoyksikkö. Samalla vastaanottoyksikön henkilömäärä lisääntyi 46:lla niin, että yksikön henkilöstön kokonaismäärä nousi 222 työntekijään.

Sisällön ohjaus- ja kehittäminen

Sisällön ohjaus ja kehittäminen -tulosalueen tavoitteena on luoda edellytyksiä ja varmistaa, että vastaanottokeskukset, säilöönottoyksiköt ja ihmiskaupan auttamisjärjestelmä järjestävät turvapaikanhakijoille ja muille asiakkailleen lakisäätöiset palvelut ja muun toiminnan asianmukaisesti ja laadukkaasti. Tulosalueen tehtäväkenttä on laaja sen mandaatin käsittäessä käytännön majoitustoiminnan, ohjaustyön, sosiaalipalvelut, terveydenhuollon, vastaanottorahan/käyttörahan, vapaaehtoisen paluun, turvallisuustyön, työ- ja opintotoiminnan ja muun esikotouttavan työn, tietojärjestelmät ja tiedonhallinnan sekä tietosuojan, ihmiskaupan uhrien auttamisen sekä maksukortti-asiat. Tavoitteen mukaista toimintaa toteutettiin laaja-alaisesti pandemian ja sen paljon työllistäneiden hallintatoimenpiteiden luomassa, priorisointia edellyttäneessä kontekstissa. Toiminnan laajuudesta johtuen ja pandemiasta huolimatta ulkopuolisen sidosryhmä yhteistyön määrä pysyi myös edelleen korkeana

Tulosalue jatkoi vastaanottojärjestelmän ja säilöönottoyksiköiden valvontaohjelmien aktiivista ja kattavaa toimeenpanoa. Tulosalue laittoi toimeen myös viraston laillisuusvalvontasuunnitelman vastaanottoyksikköä koskevia toimia, kuten olemassa olevien ohjeistettujen toimintatapojen mukaisen toiminnan tukeminen ja valvonta, kirjallisen ohjeistuksen antaminen, keskusten konsultointi eteen tulevista kysymyksistä, kanteluiden käsittely, valvontakäynnit ja koulutuksen järjestäminen. Uusia tai päivitettyjä kirjallisia ohjeita annettiin mm. suomalaisen yhteiskunnan kurssiin, mielenterveystyöhön, lääkinnällisiin laitteisiin, vastaanottorahaan, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) vastaiseen työhön ja säilöönottoyksiköiden omavalvontaan liittyen. Uudelle VOKnet-alustalle tuotettiin myös laajasti kirjallista ohjeistusta. Valvonta- ja ohjaustoimintaa myös kehitettiin edelleen.

² Koko vastaanottojärjestelmän majoitusvuorokauden hinta lasketaan aikuisten ja perheiden sekä alaikäisyksiköiden vastaanoton kaikkien majoitustyyppien (keskusmajoitus, yksityismajoitus ja muut) sekä säilöönoton kustannuksista.

Vuoden aikana suoritettiin vastaanottodirektiivin toimeenpanon ja vastaanottoa koskevien yleiseurooppalaisten standardien tarkastelu vastaanottojärjestelmässä. Arviointi toteutettiin itsearviointina ja jokainen vastaanottokeskus arvioi oman toimintansa EASO:n toiminta- ja laatukriteereiden avulla ja niihin toimintaa peilaten.

Vapaaehtoista paluuta edistettiin hankkeiden kautta ja mm. osallistamalla SM:n paluuyhteistyöryhmän ja ERRIN-verkoston työskentelyyn. Hankkeista REX - *paluuasiantuntija Suomen Bagdadin suurlähetystöön* saatiin loppuvuodesta uudelleen käyntiin pandemian aiheuttaman keskeytyksen jälkeen ja sen jatkohankkeelle REX2 saatiin vuodelle 2022 rahoitus. Muut paluun hankkeet olivat MAP – *vaihtoehtoina vapaaehtoinen paluu* ja SRI (Sustainable Reintegration in Iraq). Palaajien määrät jäivät sinänsä suhteellisen vaatimattomiksi johtuen pandemiasta ja siitä, että viranomaispalautuksia ei ylipäätään voida juurikaan toteuttaa tiettyihin keskeisiin lähtömaihin, mikä vaikuttaa myös vapaaehtoisten palaajien määrään. Vuonna 2021 vapaaehtoisen paluun myötä, IOM:n implementoimina palasi 148 henkilöä (2019: 391; 2020: 217), joista 127 oli vastaanottokeskusten kirjoilla olevia henkilöitä ja loput 21 MAP-hankkeen myötä palanneet muita palaajia. Suurimmat paluumaat olivat Irak (50), Venäjä (42) ja Georgia (10).

Vuoden 2021 aikana myös haettiin onnistuneesti rahoitusta uudelle, vuonna 2022 toteutettavalle PLANE-hankkeelle, jossa määritellään ja toteutetaan kaikille vastaanottokeskuksille, säilöönottoyksiköille ja auttamisjärjestelmälle tietoturvallinen ja tietosuojavaatimukset täyttävä sähköinen raportointialusta.

Kuntiin vastaanottokeskuksista siirtyi 2 287 henkeä. Näistä itsenäisesti muuttaneita oli 994, yksityismajoituksesta siirtyneitä 577, Ely-keskusten kuntaan osoittamia 359 ja vastaanottokeskusten avustamana muuttaneita 357. Kuntaan siirtymisen keskimääräinen kesto oli kansainvälisen suojelun perusteella luvan saaneilla 73 vrk (2020: 75 vrk), tavoitteen ollessa 60 vrk.

Tulosalue osallistui perinteisen aktiivisesti vastaanottokeskusten vuoden 2022 toiminnan ja talouden suunnitteluprosessiin.

Vastaanottokapasiteetti ja valmius

Vastaanottokapasiteetti ja valmius -tulosalue vastaa kansainvälisen suojelun asiakasmäärien arvioinnista ja ennakoinnista. Toiminta palveli mm. viraston toiminta- ja taloussuunnittelua sekä vastaanoton kapasiteetin sopeuttamista tarvetta vastaavaksi.

Vastaanoton kokonaiskapasiteettia sopeutettiin siis n. 1 400 petipaikkaa vuoden lopun 3 335 paikkaan lakkauttamalla 3 aikuisten ja perheiden keskusta ja laskemalla usean keskuksen kapasiteettia. Vastaanottokeskusten määrä laski näin ollen – yhden aikaisemmin päätetyn vuoden vaihteeseen ajoittuneen lakkautuksen myötä - 24:stä 20een. Alaikäisyksiköiden määrä pysyi koko vuoden ajan 7:nä, vaikkakin järjestelmän kapasiteetti laski 199 paikasta 148 paikkaan. Kapasiteetin käyttöaste vaihteli vuoden aikana vastaanottokeskuksissa 56-73 %:n ja alaikäisyksiköissä 66-100 %:n välillä. Kokojärjestelmän keskimääräinen käyttöaste oli 65 %, tavoitteen ollessa siis 75 %.

Säilökapasiteetin (109 paikkaa) käyttöaste oli pandemiasta ja sen kerrannaisvaikutuksista johtuen myös alhainen. Majoitusvuorokausia säilöille kertyi yhteensä 11 282 eli asiakkaita oli keskimäärin 31/vrk, koko järjestelmän keskimääräinen käyttöasteen jäädessä 28,4 %iin. Säilökapasiteettiin ei kohdennettu sopeutustoimia.

Tulosalue osallistui laajamittaista maahantuloa koskevan vastaanottolain 12 §:n muutostyöhön. Lain muutos hyväksyttiin loppuvuodesta ja sen nojalla päävastuu vastaanoton järjestämisestä laajamittaisen maahantulon tilanteessa ja siihen varautumisessa siirtyi Maahanmuuttovirastolle. Samalla tulosalue alkoi valmistautua vuonna 2022 laajenevaan toimintaan lainmuutoksen myötä sille allokoidun 3 htv:n lisäresurssin hyödyntämiseksi optimaalisella tavalla.

Lakimuutos mahdollistaa myös vastaanoton valtakunnallisen valmiussuunnitelman päivittämisen, mikä tehdään vuonna 2022. Muutoin valmiussuunnitelmia tarkastetaan hyvinvointialueiden muodostumisen rytmissä. Tavoitteena on täydentää valtakunnallisen suunnitelman kehystä alueellisilla toimeenpanosuunnitelmilla.

Maahanmuuttovirasto osallistui keväällä Uusimaa21-harjoituksen työpöytäpeliin uudella aluehallintoviraston Valhalla-harjoitusalueella. Harjoituksen aiheena oli laajat energian ja vedenjakelun häiriöt Uudenmaan alueella. Tulosalueen suunnittelijat osallistuivat Häme21-valmiusharjoituksen suunnitteluun ja seurantaan. Rajavartiolaitoksen Latu21-harjoitus tarjosi syksyllä mahdollisuuden testata olemassa olevia suunnitelmia sekä vastaanottoa koskevaa lainsäädäntöä silloin hyvin ajankohtaisessa hybridivaikuttamisen kontekstissa. Harjoituksesta saatuja havaintoja käytetään laajamittaisen maahantulon vastaanoton varautumisen jatkosuunnitteluun.

Tilannekeskus

Tilannekeskuksen toimintavuosi oli kaksijakoinen: alkuvuonna tiimi työskenteli ja kehitti toimintaansa toimintasuunnitelman mukaisesti, mutta elokuussa nopeasti eskaloituneen, laajaan kansainväliseen evakointi-operaatioon johtaneen Afganistanin kriisin myötä muut tehtävät laitettiin syrjään ja tiimi siirtyi akuutin kriisitilanteen selvittämisen edellyttämään toimintamoodiin.

Tilannekeskus jatkoi maahanmuuton tilannekuva- ja raporttituotantoon edellisten vuosien tapaan. Vakiotuotannossa olevia tilannekuvia kehitettiin ja uusia raportteja luotiin tarpeen mukaan.

Joulukuussa 2020 käyttöön otettu vastaanottokeskusten ekstranet-alusta VOKnet saatiin jalkautettua hyvin keskusten käyttöön ja siitä saatiin vuoden mittaan hyvää palautetta. Sen välityksellä vastaanottokeskuksia ohjeistettiin mm. koronatilanteen edellyttämistä toimista ja siellä julkaistiin vastaanottokeskusten asiakkaille suunnatut ohjeet ja tiedotteet.

Pandemian vuoksi vastaanottokeskuksissa pilotoitiin turvapaikkapuhuttelujen pitämistä etäyhteyksien välityksellä. Muutaman keskuksen käsittäneen kokeilun jälkeen pilottia laajennettiin lähes kaikkiin vastaanottokeskuksiin. Tilannekeskus ja turvapaikkayksikkö suunnittelivat pilotin, laativat tarvittavan ohjeistuksen ja seurasivat pilotin etenemistä. Etäpuhutteluista saatujen hyvien kokemusten ja palautteen vuoksi ne päätettiin loppuvuodesta vakinaistaa yhdeksi vaihtoehdoksi perinteisten paikan päällä tapahtuvien puhuttelujen rinnalle; toiminnan vakiinnuttaminen jatkuu vuonna 2022.

Vuonna 2020 alkanut Välimeren vapaaehtoiset sisäiset siirrot -hanke saatiin vihdoin joulukuussa 2021 päätökseen, kun viimeinen valtioneuvoston päätöksen mukaiseen 175 hengen kiintiöön kuulunut alaikäinen saapui Suomeen. Tilannekeskus vastasi Välimeri-hankkeesta ja sen loppuraportti julkaistiin joulukuussa.

Tilannekeskuksen toimintavalmiutta ylläpidettiin mm. päivittämällä tiimin toimintamanuaali ja muita valmiuteen liittyviä materiaaleja. Tiimi osallistui

vuoden aikana kolmeen eri valmiusharjoitukseen ja sai niistä hyviä huomioita ja oppeja omaan toimintaansa.

Toimintavalmiutta päästiin testaamaan käytännössä elokuussa korkeaprofiilisessa ja hektisessä, valtioneuvoston päätökseen perustuneessa, UM-johtoisessa Afganistanin evakuointioperaatiossa, jossa tilannekeskus oli keskeinen toimija Suomessa. Tilannekeskus koordinoi ja organisoivat viranomaistoiminta ja yksityismajoitustoimintaa. Tilannekeskus vastasi evakuoitujen vastaanotosta lentoasemalla, vastaanottokeskusmajoituksen koordinaatiosta sekä kuljetusten järjestämisestä keskuksiin. Vastaanotto-operaatio oli poikkeuksellisen laaja ja monitahoinen ja siihen osallistuivat Migrin lisäksi mm. Finavia, rajavartiolaitos, poliisi, tulli, THL, STM, Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys, SPR, HUS, Vantaan tartuntatautiyksikkö sekä vastaanottokeskukset. Parhaimmillaan lentokentän terminaalissa oli läsnä 13 eri toimijaa. Yhteistyö kaikkien tahojen kanssa sujui erinomaisesti.

Afganistan-operaatio työllisti hektisimmillään koko tiimin ja lisäksi lentokentän terminaalitoimintoihin saatiin lisäresursseja vastaanottoyksikön ja omien vastaanottokeskusten henkilöstöstä. Vastaanotto lentoasemalla pyrittiin tekemään mahdollisimman jouhevaksi ja tätä silmällä pitäen erilaisia esivalmisteluja tehtiin runsaasti. Operaatio työllisti tiimiä pitkin syksyn mittaa, sillä evakuoituja saapui reittilennoilla myös vielä syys-marraskuulla, tilannekeskuksen ollessa jokaisella kerralla vastaanottamassa saapujia ja järjestämässä heitä eteenpäin kohti majoitusta. Operaatio poiki myös runsaasti tieto- ja tilastopyyntöjä pitkin syksyä.

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintavuotta 2021 määritti edellisvuoden tavoin edelleen vahvasti Covid-19 -pandemia ja sen vuoksi mataliksi jääneet asiakasmäärät keskuksen puolella kuin säilöönottoyksikössäkkin. Vastaanottokeskuksen käyttöaste oli vuonna 2021 47,7 % eli n. 10 prosenttiyksikköä matalampi kuin edellisenä vuonna (57,8 %). Käyttöaste myös vaihteli melko voimakkaasti skaalan ulottuessa heinäkuun 34,5 %:sta lokakuun 70,1 %iin.

Keskuksen toimintaa elävöitti elokuun lopulta lähtien osallistuminen Afganistanin evakuointioperaatioon. Yhteensä Kabulista evakuoituja henkilöitä majoitettiin keskuksen noin 100 henkeä. Joukossa oli monia – suuriakin - lapsiperheitä. Evakuoitujen saivat oleskeluluvat suoraan valtioneuvoston päätöksellä, joten heidän oleskelunsa vastaanottokeskuksessa muodostui huomattavasti turvapaikanhakijoiden oleskelua lyhyemmäksi; vuoden loppuun mennessä suurin osa afgaaneista olikin jo siirtynyt kuntiin.

Joutsenon säilöönottoyksikkö jatkoi toimintaansa maan suurimpana säilöönottoyksikkönä. Poliisin - pandemiasta johtuvien - maastapoistamistoiminnan vaikeuksien jatkuessa, vajosi säilöönottoyksikön käyttöaste vielä edellisvuottakin (37,6 %) alemmas, vain 22,8 %iin. Koronaviruksen leviämisen vastaiset toimet edellyttivät säilöönottoyksikköön liittyen erittäin aktiivista sidosryhmäyhteistyötä, joka olikin niin Helsingin säilöönottoyksikön, poliisin kuin Rajavartiolaitoksen suuntaan edellisvuoden tavoin tiiviistä.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kokonaisasiakasmäärä jatkoi edelleen kasvuaan. Vuoden päättyessä asiakkaina oli 880 henkilöä (31.12.2020: 704) ja lisäksi heidän lapsiaan oli kirjoilla 252 eli yhteensä 1132 henkilöä. Uusia esityksiä tuli 300 kpl eli neljännes edellisvuotta (394)

vähemmän. Auttamisjärjestelmään otettiin 243 uutta asiakasta ja lisäksi 48 heidän alaikäistä lastaan. Auttamisjärjestelmän hallintotiimin uudelleenorganisoinnin ja lisärekrytointien tuloksena ratkaisua odottavien esitysten määrä saatiin pudotettua edellisen vuodenvaihteen 70:stä vain 11 esitykseen. Kiireellisissä tilanteissa päätös ja auttamistoimien aloittaminen pystyttiin edelleen tekemään välittömästi. Pandemia vaikeutti edelleen sidosryhmille suunnattujen koulutustilaisuuksien järjestämistä.

Auttamisjärjestelmä otti aktiivisesti osaa STM:n ihmiskaupan uhrien auttamista koskevan lainsäädäntöhankkeen työryhmän työskentelyyn koko vuoden ajan. Auttamisjärjestelmän IKUT-hanke jatkui vuonna 2021. ESR-rahoitteinen hanke keskittyy ihmiskaupan uhrien työelämätaitojen ja -valmiuksien kehittämiseen sekä työllistymiseen liittyvien haasteiden ja mahdollisuuksien selvittämiseen. Auttamisjärjestelmä oli osallisena myös Itämeren valtioiden neuvoston ihmiskaupan vastaisen työryhmän (CBSS TF-THB) Thalia-mediaprojektissa, joka päättyi joulukuussa 2021.

Oulun vastaanottokeskus

Myös Oulun vastaanottokeskuksen toimintaan vaikutti edelleen vuonna 2021 vahvasti koronaepidemia. Pienet tartuntaryppäät saatiin rajattua tehokkaasti ja asiakkaita ohjattiin rokotuksiin heti, kun se kesästä alkaen oli mahdollista. Henkilöstö pystyttiin suojaamaan tartunnoilta täysin, vaikka etätyötä saattoi tehdä vain pieni osa henkilöstöstä.

Oulun vastaanottokeskuksen alaikäisyksikkö koostui vuoden alussa sekä vakituisesta 14-paikkaisesta ryhmäkodista että määräaikaisesta 21-paikkaisesta ryhmäkodista, joka oli toiminnassa huhtikuun loppuun saakka. Alaikäisyksikköön tuli Välimeri-hankkeen sisäisinä siirtona yhteensä 61 yksin saapunutta alaikäistä turvapaikanhakijaa. Lähes kaikki saivat prosessinsa päätökseen vuoden 2021 loppuun mennessä. Vuoden lopussa 14-paikkaisessa ryhmäkodissa oli asiakkaita jonkin verran ylipaikoilla.

Aikuis- ja perheyksikössä oli koko vuoden varsin hiljaista, kun uusia turvapaikanhakijoita saapui maahan vähän. Yksikön kapasiteetti laskettiin 1.8.2021 alkaen 260 asiakkaasta 200 asiakkaaseen. Elokuussa aikuis- ja perheyksikköön saapui Afganistan-operaation myötä 51 Kabulista evakuoitua henkilöä. Muutamaa henkilöä lukuun ottamatta myös nämä asiakkaat saivat prosessinsa loppuun vuoden 2021 aikana ja pääsivät muuttamaan kuntiin.

Vuoden 2021 aikana tehtiin aktiivisesti työtä erilaisten valmiussuunnitelmien päivittämiseksi ja näiltä osin yhteistyö muiden viranomaisten kanssa oli tiivistä. Myös alueellisten hankkeiden kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä eritoten syksyllä, kun koronaepidemia helpotti hetkeksi. Oulun vastaanottokeskus on hyödyntänyt Turvallinen Oulu -hankkeen asiantuntemusta sekä tunne- ja turvataitokasvatuksen materiaalia www.turvataitokasvatus.fi alaikäisyksikön nuorten turvataito-polun kehittämisessä. Yhteistyö jatkuu vuoden 2022 puolella. Samoin hankkeen materiaalia on hyödynnetty vanhempien ryhmien suunnittelussa. Lisäksi on hyödynnetty Tietoiseksi-hankkeen maahanmuuttajataustaisia seksuaaliterveysmentoreita asiakkaille annettavan seksuaalikasvatuksen kehittämisessä.

Helsingin säilöönottoyksikkö/Helsingin vastaanottokeskus

Helsingin säilöönottoyksikkö -tulosalueen toimintavuotta määrittävät perustoiminnan varmistaminen pitkittyneissä pandemiaolosuhteissa,

merkittävät hallinnolliset muutokset ja laajentuneen toiminnan vakiinnuttaminen vastaanottoyksikön suurimpana tulosalueena.

Korkean tartuntariskin ympäristönä säilöönottoyksikön operoimista jatkettiin pandemian eri vaiheisiin sopeutuen, kaikki käytettävissä olevat virustorjuntakeinot hyödyntäen ja erilaisiin skenaarioihin, myös asiakasliikenteen väliaikaiseen keskeyttämistarpeeseen, varautuen.

Ulkoisista olosuhteista huolimatta säilöönottoyksikön toimintavuosi 2021 oli ydintehtävänsä toteutumisen kannalta tuloksellinen. Yksikkö huolehti säilöönotton varmuudesta ilman poikkeamia ja ylläpiti toimintaansa ulkoisista kriittisistä muutostekijöistä huolimatta vailla merkittäviä operatiivisia häiriöitä. Eduskunnan oikeusasiamiehen 8.11.2021 suorittamasta ennalta ilmoittamattomasta tarkastuksesta antama palaute oli myönteinen, samoin tarkastuskertomuksen sisältö.

Säilöönottoyksikön käyttöaste jäi toimintaympäristön olosuhteista johtuen historiansa alhaisimmaksi (35%). Asiakkaaksi rekisteröintejä tehtiin 424. Suhde EU-kansalaisten (34%) ja kolmansien maiden kansalaisten (66%) välillä pysyi aiempien vuosien tasolla. Verraten vähäiseen asiakasmäärään lukeutui useita poikkeuksellisen haastavasti käyttäytyneitä henkilöitä.

Keväällä 2021 ryhdyttiin säilöönottoyksikössä tiiviissä yhteistyössä viraston muiden toimijoiden kanssa valmistelevaan organisatorista muutosta, jonka myötä tulosalue laajeni 25.10.2021 kattamaan aiemmin Helsingin kaupungin tuottamat turvapaikanhakijoiden vastaanottopalvelut sekä keskus- että yksityismajoittajien osalta. Laajentumisen myötä Helsingin vastaanottokeskukseksi nimitystä organisaatiosta kasvoi 81 virkamiehen vahvuinen tulosalue.

Loppuvuosi oli Helsingin vastaanottokeskustoiminnan liikkeenluovutusprosessin, laajan erillisen rekrytointiprosessin, Helsingin kaupungilta siirretyn toiminnan häiriöttömän jatkuvuuden varmistamisen ja tulosalueen uuden toimintokokonaisuuden integroinnin myötä hallinnollisesti, operatiivisesti ja inhimillisesti haastava. Uusi toiminta kyettiin kytkemään säilöönottoyksikön tulosalueeseen tuloksekkaasti, eikä kriittisiä palvelukatkoja vastaanottopalvelujen tuottamisessa muodostunut.

5.1.4 Käsittelyaikatavoitteissa pysyminen

Vuoden 2021 tulostavoitteena oli asetettu hakemusten käsittelylle enimmäiskäsittelyaikatavoitteet. Tavoitteen saavuttamista on arvioitu sillä, kuinka monta prosenttia hakemuksista on pystytty ratkaisemaan tavoiteajassa. Käsittelyaikaa koskevaan tulostavoitteeseen ei päästy 100 prosenttisesti minkään lupatyypin osalta, mutta opiskelijoiden ensimmäisissä oleskeluluvissa päästiin hyvin lähelle (99%). Vuonna 2021 tavoitteena oli käsitellä hakemuksia nopeammin kuin ennen.

Tavoitekäsittelyajoissa pysyminen parani kokonaisuudessaan työperusteisten kohdalla. Kausityötodistusten kohdalla on huomattavaa, että tavoiteaika ylittyi vain 3 %:ssa tapauksia ja mediaanikäsitteilyaika oli 20 vrk tavoitteen ollessa alle 90 vrk.

Perhelupien keskimääräiset käsittelyajat olivat alhaisemmat kuin edellisvuonna, mutta tavoiteaikoja ylitettiin enemmissä määrin. Vuonna 2020 tavoite oli 270 vuorokautta ja vuonna 2021 tavoite laski 250 vuorokauteen.

Kansalaisuushakemusten kohdalla käsittelyajat venyivät, koska osittain hakemusprofiilit ovat muuttuneet vuosien aikana ja selvitettävien hakemusten

määrä on jossain määrin kasvanut. Turvapaikkahakemusten (ensimmäiset ja uusintahakemukset) käsittelyä on viivästyttänyt hallinto-oikeuden palautuksista kertyneen jonon purkaminen tavoiteaikataulun mukaisesti. Tämä oli turvapaikkayksikön tulostavoitteen mukainen prioriteetti vuonna 2021.

Taulukko 17 Käsittelyaikojen seurantaindikaattorit 2019 - 2021

Indikaattori	2019	2020	2021	Tavoite 2021
Työperusteiset ensimmäiset ja jatko-oleskeluluvat, kaikki lupatyypit sis. kausityötodistukset (kokonaiskäsittelyaika)				90 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	32 %	28 %	17 %	
Keskiarvo	79	73	49	
Mediaani	31	35	27	
Työntekijän oleskelulupa, ttol, ensimmäinen oleskelulupahakemus (Migrin käsittelyaika) ¹				45 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	38 %	42 %	21 %	
Keskiarvo	79	89	37	
Mediaani	37	41	8	
Kausityötodistus				90 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	0 %	3 %	3%	
Keskiarvo	4	27	26	
Mediaani	1	14	20	
Perhe, kaikki lupatyypit, ensimmäinen oleskelulupahakemus				250 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	22 %	13 %	26 %	
Keskiarvo	166	137	106	
Mediaani	140	112	62	
Opiskelu, ensimmäinen oleskelulupahakemus				90 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	14 %	18 %	1%	
Keskiarvo	49	50	18	
Mediaani	30	9	13	
Kansalaisuushakemus				365 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	6 %	27 %	46 %	
Keskiarvo	190	250	350	
Mediaani	163	205	293	
Turvapaikkahakemus ²				180 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	25 %	36 %	60 %	
Keskiarvo	136	172	305	
Mediaani	153	170	248	

¹ Käsittelyajat ovat kokonaiskäsittelyaikoja vireille tulosta päätökseen poislukien työntekijän oleskeluluvat, joissa voidaan laskea erikseen TE-toimiston tekemän osaratkaisun jälkeen Migrissä hakemuksen käsittelyyn kuluva aika.

² Sisältää vain 20.7.2018 voimaan tulleen kuuden kuukauden käsittelyaikavelvoitteen piiriin kuuluvat päätökset.

5.1.5 Laadunhallinta ja päätösten pysyvyys muutoksenhaussa

Suoritteiden laatua on mitattu seuraamalla viraston tekemien päätösten pysyvyyttä muutoksenhakutuomioistuimissa. Tavoitteena oli, että Maahanmuuttoviraston päätöksistä tehtyjen valitusten hyväksymisten määrä sillä perusteella, että viraston päätös on perustunut laintulkintavirheeseen tai menettelyvirheeseen, on alle 3 % valitusten kokonaismäärästä. Edellä mainitulla perusteella valitus hyväksyttiin 1,2 prosentissa tapauksista, joten tavoite saavutettiin.

Maahanmuuttoviraston tulostavoitteena seurataan lisäksi erilaisen tosiasiaharkinnan perusteella kumottujen päätösten määrää. Tällä perusteella hyväksytyjen valitusten määrä on laskenut tasaisesti viimeisen kolmen vuoden aikana. Määrällinen lasku on ollut noin 40 % vuodessa.

Taulukko 18 Korkeimman hallinto-oikeuden ja hallinto-oikeuden ratkaisut Maahanmuuttoviraston päätöksiin sekä hyväksytyjen valitusten kumoamissyöt 2019 - 2021

Ratkaisut päätöstyypeittäin	2019	%	2020	%	2021	%
Valitus hylätään	8228	46,8 %	7529	46,5 %	5172	40,5 %
Valituslupahakemus hylätään	4668	26,5 %	4831	29,9 %	3514	27,5 %
Valitus jätetään tutkimatta	179	1,0 %	203	1,3 %	183	1,4 %
Käsittely raukeaa	783	4,4 %	705	4,4 %	811	6,4 %
Valitus hyväksytään	3739	21,2 %	2913	18,0 %	3089	24,2 %
Yhteensä	17597	100,0 %	16181	100,0 %	12769	100,0 %
Hyväksytyjen valitusten kumoamissyöt (%-osuus kaikista valituksista)	2019	%	2020	%	2021	%
Uusi selvitys	1324	7,5 %	1109	6,9 %	1054	8,3 %
Erilainen tosiasiaharkinta	1009	5,7 %	608	3,8 %	352	2,8 %
Olosuhdemuutos	652	3,7 %	490	3,0 %	1018	8,0 %
Uusi linjaus	133	0,8 %	32	0,2 %	18	0,1 %
Muut kumoamissyöt	426	2,4 %	436	2,7 %	497	3,9 %
Laintulkintavirhe, Migri	34	0,2 %	32	0,2 %	32	0,3 %
Menettelyvirhe, Migri	161	0,9 %	206	1,3 %	118	0,9 %
Migrin laintulkinta- ja menettelyvirheet yhteensä	195	1,1 %	238	1,5 %	150	1,2 %
Yhteensä	3739	21,2 %	2913	18,0 %	3089	24,2 %

5.2 Tukiyksiköt

5.2.1 Teknologia ja digitalisaatio

Vuoden 2021 aikana teknologia- ja digitalisaatioyksikössä jatkui valmistautuminen kehityshankkeiden lisäresursointiin niin tulosalueilla, kuin tietojärjestelmätoimittajan kehitystiimeissä. Laajat kehityskokonaisuudet jatkoivat kasvuaan. Järjestelmäkehityksen organisointia edistettiin, tukea tarjottiin substanssitoiminnalle, käynnistettiin yhteistyöfoorumeita työn ohjaamisen ja tiedonvaihdon tehostamiseksi ja tuotettiin paljon kohteita, joihin sisältyi muun muassa automaatiota edistäviä kyvykkyyksiä.

Kehitys

Kehityksen määrittelyissä kokonaisuutena edettiin tehdyn suunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana osallistuttiin ja toteutettiin yli 30 eri UMA-järjestelmään kytkeytyvää kehityshanketta, jotka perustuivat kansallisiin ja EU-tason säädösmuutoksiin sekä viraston toiminnan sujuvoittamiseen automaation kehittämällä viraston oleskelulupa- ja kansalaisuusprosesseissa, sujuvan asioinnin varmistamiseen sekä turvapaikanhakijoiden vastaanottopalveluiden sujuvoittamiseen

Käyttötuki

Käyttötuen tehtäviä laajennettiin vuoden aikana enemmän laadunvalvonnan ja käyttöönottojen puolelle ja tiimiin siirrettiin vastuuta käyttöönottojen läpiviennistä sekä testauksessa. Tämä tuo etuja osaamisen laajentamisessa sekä tiedonsiirrossa kehityksen ja käyttötuen välillä. Käyttöoikeuksien hallintaan liittyen jatkettiin yksikön tavoitteiden mukaista kehitystyötä.

ICT-toimisto

ICT -toimiston tehtäväkentässä näkyi koronasta johtuvien etätyöhön ja yhteyksiin liittyvien ongelmien ratkaiseminen, käyttäjien tukeminen ja ohjeistaminen sekä vaihtoehtoisten työtapojen suunnittelu ja uusien välineiden kartoitus etätöiden sujuvoittamiseksi.

UMA -palvelinympäristön elinkaaripäivitykset jatkuivat koko vuoden 2021. Elinkaaripäivityksien yhteydessä tullaan päivittämään palvelinten käyttäjärjestelmiä, tietokantaratkaisuja, palvelinten kahdennusratkaisuja, integraatioalusta sekä luomaan keskitetty lokien hallinta. UMA -asiakirja-arkistoinnin kokonaisuudistus pysähtyi koronasta johtuen vuonna 2020 Valtorin laitepalvelun kehityksen pysähtymisen vuoksi ja eteni hitaasti vuoden 2021 aikana. Vasta aivan loppuvuodesta 2021 laitteen käyttöönottovalmistelut saatiin aloitettua UMAN osalta.

ICT -toimisto osallistui aktiivisesti erilaisiin TUVE -työryhmiin sekä teknisiin yhteistyöryhmiin. Se on ollut mukana vaikuttamassa, tuomassa Maahanmuuttoviraston näkemystä asioihin ja kehittämässä TUVE-ympäristöä. TUVE-keskusteluihin nivoutui tiiviisti myös kokonaisarkkitehtuurin kehitys ja pilvipalveluiden käyttämiseen liittyvän suunnittelun jatkaminen.

Biometrian sektorilla ICT-toimisto oli vastuussa uuden passien, henkilökorttien ja oleskelulupien palvelusopimuksen kilpailuttamisessa POHAN ja DVVN kanssa. Kilpailutus saatiin päätökseen 2021-22 taitteessa. Loppuvuodesta julkaistiin CEN-standardi biometrinen tunnistamisen otosta ja rekisteröinnistä. Työryhmässä ICT-toimisto oli mukana laatimassa standardia. ICT-toimiston edustaja nimettiin kansalliseksi edustajaksi ISO/IEC JTC1-standardoinnin komiteoihin.

Vuonna 2021 valmistui viraston asiakirjatutkinnan organisointi- ja toimintaohje. Lisäksi ICT-toimisto koordinoi uusien Thalesin AT10-passilukijoiden käyttöönotto valtakunnallisesti, sekä niihin liittyvän uuden käyttöliittymän rakentamisen aloittaminen POHAN kanssa

ICT-toimisto vastasi vuonna 2021 KRP kanssa laaditun Interpol-sopimuksesta. Sopimuksen ja Interpol-tietokantojen operatiivinen käyttö toteutetaan vuonna 2022.

Tietoturvan osalta koronaviruspandemia oli suurin viraston tietoturvatöihin vaikuttava tekijä. Virasto on laatinut ja jatkanut

huomattavaa määrää tietoturvapoikkeamia, joissa on arvioitu syntyvät terveysriskit tietoturva- ja tietosuojariskejä suuremmiksi. Poikkeamilla on mahdollistettu viraston toimintakyky sekä henkilöstön että asiakkaiden terveyden suojaaminen koronaviruspandemian aikana, pääsääntöisesti hyväksymällä erinäisiä videoneuvottelutuotteita sekä etätyöskentely- tai etäosallistumismahdollisuuksia eri prosesseissa.

Syksyllä viraston tietoon tuli merkittävä tietoturva- ja tietosuojavahvoitus sen käyttämässä järjestelmässä. Vaikuttavuusilmoitus tuli ulkopuoliselta taholta, se todennettiin seuraavana työpäivänä ja korjaustoimet sekä palvelun hetkittäinen alasajo aloitettiin välittömästi. Vaikuttavuuden hyväksikäyttämättömyyden sekä mahdollisen väärinkäytön osalta hyödynnettiin Traficomien asiantuntija- apua kyseisen järjestelmän palveluntarjoajan kanssa. Vaikuttavuus saatiin poistettua ja palvelu palautettua normaaliin toimintaan noin viikossa.

Vuoden aikana tietosuojavastaavalle ilmoitettiin 21 tietoturvaloukkauksesta, turvallisuushavaintojärjestelmän kautta 63 tietoturvaluotteluvaikuttavuudesta. Osa vaikoista oli päällekkäisiä.

5.2.2 Oikeuspalvelu

Oikeuspalvelu osallistui vuoden 2021 aikana aktiivisesti kansallisiin lainvalmisteluhankkeisiin sisäministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön tukena. Oikeuspalvelussa laadittiin asiantuntijalausuntoja eduskuntakäsittelyyn ja oikeuspalvelun asiantuntijat kävivät edustamassa virastoa eduskunnan valiokuntien kuulemistilaisuuksissa.

Oikeuspalvelu jatkoi päätöksenteon tukemista kehittämällä lähtömaakohtaista ohjeistusta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta. Tilannekatsauksia ja soveltamisohjeita päivitetään joustavasti, kun lähtömaan tilanne muuttuu siinä määrin, että päivittäminen on tarpeellista.

Ulkomaalaislain muutokset ja muutoksenhakutuomioistuinten ratkaisut aiheuttivat muutostarpeita viraston soveltamisohjeisiin. Vuonna 2021 oikeuspalvelu päivitti mm. perhesideoleskelulupia koskevan ohjeen ja työntekijän oleskelulupaohjeen. Kokonaan uusi oli mm. ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisemistä ja uhrin oikeusaseman parantamista sekä uuden työnantajan lisäämistä kausityöoleskelulupaan koskeva ohje. Koronaviruspandemian vuoksi päivitettiin ja jatkettiin vuoden 2021 loppuun edellisenä vuonna laadittuja tilapäisiä ohjeita pandemian vaikutuksista oleskelulupien ja muukalaispassien myöntämiseen.

Oikeuspalvelu koordinoi viraston laillisuusvalvontasuunnittelua ja -raportointia ja valmisti sisäisen laillisuusvalvonnan ohjeen, sisäministeriön edellyttämällä tavalla. Oikeuspalvelu laati kanteluvastauksia ja kanteluasioihin liittyviä selvityksiä ylimmille laillisuusvalvojille ja muille valvoville viranomaisille. Vireille tulleiden kanteluiden määrä jatkoi laskuaan ja luonnollisesti myös kanteluihin v. 2021 tehtyjen ratkaisujen määrä oli aiempaa vuotta alhaisempi. Kuten edellisenäkin vuonna, kaikista kanteluista merkittävä osa koski oleskelulupahakemusten käsittelyaikoja.

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö muodostivat edelleen tärkeän osan viraston oikeuspalvelun työtä vuonna 2021. Oikeuspalvelu vastasi Maahanmuuttoviraston näkemysten kokoamisesta ja valmistelusta EU:ssa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla esillä oleviin kysymyksiin. Oikeuspalvelu koordinoi ja toteutti EU-yhteistyön ohella myös viraston kahdenvälistä

yhteistyötä ja viraston osallistumista ja tiedonvaihtoa monenvälisillä muuttoliike- ja turvapaikkayhteistyön foorumeilla.

EU:n muuttoliiketilanteen hallintaa, solidaarisuutta ja yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskeva keskustelu jatkui vuonna 2021 EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttouudistusta ("Maahanmuuttopaketti") koskevien keskustelujen ja komission antamien lainsäädäntöehdotusten tarkastelun muodossa. Oikeuspalvelu vastasi viraston näkemysten valmistelusta Maahanmuuttopaktin lainsäädäntöehdotuksiin ja osallistui tiiviisti ehdotuksia koskevien EU-neuvottelujen kansalliseen valmisteluun.

Kahdenvälisen yhteistyön osalta oikeuspalvelu vastasi erilaisten Suomeen suuntautuneiden vierailujen järjestämisestä ja muun kahdenvälisen yhteistyön koordinaatiosta. Korona-pandemian johdosta Migriin vuodelle 2021 suunnitteilla olleita kv. vierailuja ja tapaamisia jouduttiin siirtämään tulevaisuuteen. Yhteydenpitoa Suomessa olevien suurlähetystöjen kanssa jatkettiin sinänsä normaalisti ja tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntämällä. Koronatilanteen johdosta suurlähetystöjen tiedustelut Suomen oleskelulupamenettelyistä työllistivät oikeuspalvelua. Oikeuspalvelusta tuettiin viraston ylijhtoa erilaisissa kansainvälisissä asioissa kuten mm. EASOn (jatkossa EUAA) hallintoneuvoston kokousten valmistelussa.

Oikeuspalvelusta jatkettiin Maahanmuuttoviraston ja ulkoministeriön yhteistyön edelleen kehittämistä myös ulkomaanedustustojen toimintasuunnitelmien valmistelun puitteissa.

Maahanmuuttoviraston tietosuojatyötä koordinoitiin oikeus- ja maatietoyksikön tietosuoja- ja tiedonhallinnan tuen tulosalueella, joka erotettiin omaksi oikeuspalveluiden tulosalueeksi lokakuussa 2021. Tulosalue ohjeisti henkilötietojen käsittelyä ja suoritti henkilötietojen käsittelyn valvontaa virastossa mm. lokitarkastuksin. Tätä tulosaluetta johtaa yksi yksikön kolmesta oikeuspäälliköstä ja hän toimii myös viraston tietosuojavastaavana.

5.2.3 Maatietopalvelu

Maatietopalvelu jatkoi vuonna 2021 lupa- ja kansalaisuusyksikön sekä turvapaikkayksikön päätöksentekoyksiköiden ja muiden yhteistyökumppaneiden tukemista tuottamalla ajantasaista maatietoa ja vastaamalla pääasiassa päätöksentekijöiltä tulleisiin n. 190 maatietokyselyyn Tellus maatietoportaalin kyselysovelluksessa. Maatietopalvelun tutkijat laativat lisäksi noin 15 laajempaa tilanne- ja teemakatsausta koskien mm. Afganistania, Irakia, Kamerunia, Libya, Malia, Myanmaria ja Somaliata sekä päivittivät sharepoint-pohjaisia ns. eläviä asiakirjoja koskien Afganistanin, Irakin ja Somalian yksityiskohtaisia maakuntatasoisia turvallisuustilanteita.

Koronapandemian vuoksi tiedonhankintamatkoja ei voitu toteuttaa ja useimmat kokoukset ja koulutukset pidettiin virtuaalisina. Maatietopalvelun tutkijat kouluttivat turvapaikkayksikön ylitarkastajia sekä tutkijoita EASOn COI-moduulissa sekä MedCOI-asioissa. Tutkijat kouluttivat lupa- ja kansalaisuusyksikköä sekä turvapaikkayksikköä mukaan lukien kiintiöpakolaistulosalue tärkeimpien lähtömaiden osalta ja antoivat yksiköiden uusille työntekijöille lähtömaaperehdytystä. Tutkijat kouluttivat myös vastaanottokeskuksia seuraavien maiden osalta: Afganistan, Irak ja Somalia. Maatietotutkijat osallistuivat AMIF Kiintiöpakolais- ja kuntaansijoittamishankkeen III lähtömaakoulutuksiin vuonna 2021, esityksiä pidettiin mm. Eritreasta, Sudanista, Etiopiasta, Somaliasta ja Syyriasta. Maatietopalvelu osallistui REX- hankkeen ohjausryhmän kokouksiin ja tuottamalla hankkeeseen maatietoa. Maatietopalvelu osallistui Turpo-

hankkeeseen viraston edustajien kanssa koskien maatietopalvelun osuutta Maahanmuuttoviraston matkaturvallisuuteen liittyvässä riskinarvioprosessissa

Sidosryhmäyhteistyötä jatkettiin pandemian aiheuttamat rajoitukset huomioiden tärkeimpien yhteistyökumppanien mm. suojelupoliisin ja eri maahanmuuttaja- ja uskonnollisten ryhmien edustajien kanssa.

Maatietopalvelu tuotti katsauksia eri lähtömaiden muuttuvista olosuhteista kattaa myös maiden koronapandemiatilanteen. Näitä katsauksia hyödynnettiin Ennakointi/ turvapaikkatilanne ja koronapandemia -kokouksissa sekä Maahanmuuttovirastossa että sisäministeriön maahanmuutto-osaston koordinoimissa sisäministeriön hallinnon alan ennakointiin liittyvissä koulutus- ja sidosryhmätapaamisissa.

Maatietopalvelu osallistui vuonna 2021 aktiivisesti EASO- yhteistyöhön, työryhmiin ja lähtömaatiedon COI-asiantuntijakokouksiin, jotka pidettiin webinaareina. Tutkijat osallistuivat useisiin EASOn organisoimiin COI-verkostojen webinaareihin. Maatietopalvelun tutkija vertaisarvioi EASOn Irakin turvallisuustilannetta koskevaa raporttia. Maatietopalvelu osallistui IGC:n (The Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) etäyhteyksin pidettyihin lähtömaatietokokouksiin ja EASOn lääketeolliseen lähtömaatiedon hankintaan erikoistuvaan MedCOI-yhteistyöhön.

Tellus-maatieportaali on laajasti käytössä Maahanmuuttovirastossa sekä lukuisilla sidosryhmillä. Tellus-tiimi tallensi vuonna 2021 Tellus-maatietoportaaliin 1950 uutta nimikettä ja hakuja tehtiin 8150. Eniten haut kohdistuivat seuraaviin maihin: Irak, Somalia, Afganistan, Iran, Venäjä, Etiopia ja Syyria. Tellus-tiimi koulutti Tellus-portaalin käytössä mm. turvapaikkayksikköä ja sidosryhmistä Digi- ja väestövirastoa. Käyttöönnoton jälkeen järjestelmän kehittämistyö on jatkunut aktiivisena, esimerkkeinä EASO COI -portaalin laajapinnan toteuttaminen sekä hakutoimintoihin ja maatietokyselysovellukseen tehdyt kehitystoimet käyttäjien toiveiden mukaisesti.

5.2.4 Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

EMN Suomi työsti ja toimitti komission palveluntarjoajalle Suomen kansalliset raportit kolmea EMN-tutkimusta varten: vuodelta 2020 siirtynyt *Säilöönotto ja säilöönnoton vaihtoehdot* sekä vuoden 2021 tutkimukset *Ihmiskaupan uhrien havaitseminen, tunnistaminen ja suojelu* ja *Maahanmuuttajanaisten kotoutuminen*. EMN Suomi oli mukana kahden jälkimmäisen tutkimuksen ohjausryhmissä. Suomen kansalliset raportit tullaan julkaisemaan suomen- ja englanninkielisinä samanaikaisesti EU-tason vertailuraporttien kanssa vuoden 2022 puolella. Vuonna 2021 EMN Suomi julkaisi suomeksi ja englanniksi kansalliset raportit edellisvuonna käynnistetyistä tutkimuksista: *Kolmansista maista tulevien kausityöntekijöiden houkuttelu ja suojelu, Säännösten vastaisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia koskevat hyvät käytänteet ja haasteet ja Tiedonhallinta turvapaikkaprosessissa*. Lisäksi EMN Suomi laati Suomen vuoden 2020 Maahanmuutto- ja turvapaikkareportin sekä tilastokatsauksen *Maahanmuuton tunnusluvut*. Nämä vuosikatsaukset julkaistiin suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. EMN Suomi osallistui myös EMN Informien laatimiseen toimittamalla Suomen kansalliset vastaukset valittuihin kysymyksiin. Vuonna 2021 julkaistiin EMN Inform *Vaihtoehtoiset maahanmuuton väylät* ja useita informveja valmisteltiin vuoden 2022 puolella tapahtuvaa julkaisua varten.

EMN Suomi vastasi verkoston kautta lähetettyihin ad hoc -kyselyihin, joita tehtiin 73 kappaletta vuonna 2021. Näistä kolme oli Suomen omia kyselyitä, jotka EMN Suomi teki Maahanmuuttoviraston lupa- ja kansalaisuusyksikön,

turvapaikkayksikön sekä sisäministeriön maahanmuutto-osaston tarpeita varten.

EMN Suomi järjesti marraskuussa kansallisen konferenssin aiheesta *Onko Suomi valmis työperusteisen maahanmuuton lisäämiseen?* Konferenssi järjestettiin hybriditapahtumana, johon osallistui paikan päällä Helsingissä 22 henkilöä ja etäyhteyden välityksellä 111 henkilöä.

EMN Suomen koordinaattori on toiminut koko EMN-verkoston viestintä- ja tiedonvälitystyöryhmän toisena puheenjohtajana ja on siinä roolissa johtanut EMN-verkoston viestinnän ja tiedonvälityksen kehitystä koko EU:n tasolla.

Monikielisen EMN muuttoliikesanaston työstämistä jatkettiin toimittamalla suomenkielisiä käännöksiä uusiin termeihin. Lisäksi EMN Suomi osallistui aktiivisesti työryhmään, joka laati muuttoliikesanaston esittelyvideon.

5.2.5 Viestintä

Maahanmuuttoviraston viestintä vastaa asiakas-, media- ja työyhteisöviestinnästä sekä viraston käännöspalveluista.

Julkinen keskustelu maahanmuutosta painottui vuonna 2021 yhä enemmän työperusteiseen maahanmuuttoon. Työvoimapulaa ja ulkomaalaisia osaajia koskevasta keskustelusta tuli merkittävä teema maahanmuuttokeskustelussa myös sosiaalisessa mediassa. Kansainväliseen suojeluun liittyvässä keskustelussa oli esillä muun muassa Afganistanin tilanne ja Afganistanista syksyllä 2021 toteutetut evakuoitilennot. Medioissa seurattiin tiiviisti myös tilannetta Valko-Venäjällä ja sen vaikutuksia. Nämä teemat näkyivät myös Maahanmuuttoviraston mediaviestinnässä ja median yhteydenotoissa.

Mediaviestinnässä tuotiin esille Maahanmuuttoviraston tavoitteita lyhentää käsittelyaikoja ja sujuvoittaa oleskelulupien käsittelyä sekä asiakaskokemukseen liittyvää kehitystyötä. Mediaviestinnällä pidettiin myös yllä tilannekuvaa turvapaikanhakijoiden alhaisesta määrästä Suomessa ja vastaanottokentän muutoksista. Mediatiedotteita julkaistiin 31, minkä lisäksi julkaistiin blogeja ja uutisia.

Maahanmuuttoviraston asiakasviestinnän määrä ja tavoitavuus on ollut viime vuodet kasvussa ja asiakasviestinnän kehittämiseen on panostettu virastossa. Vuonna 2021 julkaistiin 71 asiakastiedotetta. Asiakkaille suunnatulla Facebook-sivulla julkaistiin keskimäärin 20 postausta kuukaudessa. Lisäksi asiakasviestintää tehtiin muilla keinoin, kuten uutiskirjein ja webinaareissa. Viestinnässä hyödynnettiin aiempaa enemmän kohdennettua markkinointia hakukoneissa ja sosiaalisessa mediassa kohderyhmien tavoittamiseksi. Asiakasviestintää toteutettiin lukuisilla kielillä suomen, ruotsin ja englannin lisäksi. Viestintää ja asiakasohjeistuksia julkaistiin monikielisesti esimerkiksi kausityöntekijöille ja turvapaikanhakijoille.

Asiakasviestinnän keskeisenä tavoitteena oli helpottaa ja lisätä verkkoasiointia. Tätä tuettiin viestimällä aiheesta säännöllisesti ja kehittämällä asiakasohjeistuksia. Viestinnällä tuettiin Enter Finlandin, Kamu-chatbotin ja verkkosivuilla olevien asiakkaan työkalujen, kuten hakemusoppaan, hyödyntämistä. Erityisteemana panostettiin vahvan tunnistautumisen tunnettuuteen, eli jatkolupaa hakevien mahdollisuuteen hoitaa asiointi kokonaan verkossa. Aiheesta toteutettiin somekampanjoita englanniksi, venäjäksi ja arabiaksi sekä panostettiin tiedon löydettävyyteen hakukonemarkkinoinnilla.

Maahanmuuttovirasto välitti tietoa eri kohderyhmille sosiaalisen median kanavissaan Facebookissa, Twitterissä ja LinkedInissä. Kaikkien sosiaalisen median kanavien seuraajamäärä jatkoi kasvuaan. LinkedInissä tuotiin tunnetuksi Maahanmuuttovirastoa työpaikkana. Vaikka vuonna 2020 avatun tilin tavoitavuus on vielä kehittymisasteella, seuraajamäärä kaksinkertaistui ja oli vuoden lopussa 2 650. Facebookissa seuraajamäärä kasvoi 45 % ja oli vuoden lopussa lähes 7 000. Seuraajamäärältään suurin kanavista oli Twitter, jossa seuraajia oli vuoden lopussa noin 17 400.

Migri.fi-verkkosivujen käyntimäärä kasvoi vuonna 2021 yli 8 prosenttia. Käyntejä oli lähes 3,4 miljoonaa. Eniten sivuilla oli kävijöitä Suomesta, Venäjältä, Intiasta ja Turkista. Sivuston tekninen toimintavarmuus oli hyvällä tasolla. Migri.fi-sivuilla otettiin vuonna 2021 käyttöön uusi palautetyökalu. Asiakkailta on mahdollisuus antaa palautetta sisällöistä reaktionappien avulla, minkä lisäksi he voivat lähettää sivujen sisällöstä sanallista palautetta. Palautteet antavat tietoa sisällön kehittämiseen.

Sisältöjä kehitettiin edelleen saavutettavuusvaatimusten mukaisesti. Sivustolle toteutettiin vuoden 2021 lopussa saavutettavuusarviointi.

Suurimmat muutokset migri.fi-verkkosivuilla liittyivät vuoden 2021 lakimuutoksiin. Vuonna 2021 uudistui kausityölaki. Lisäksi myönnettäväksi tuli uusi lupatyyppi työnantajan hyväksikäytön uhrille. Näiden lisäksi asiakasviestinnässä panostettiin merkittävästi brexit-hakijoiden ohjeistukseen ja kausityösesonkiin.

Syksyllä suunniteltiin työntekijöiden ja opiskelijoiden uudistuvien lupaprosessien viestinnän, markkinoinnin ja neuvonnan laajaa kokonaisuutta, joka toteutetaan vuoden 2022 aikana.

Maahanmuuttoviraston työyhteisöviestinnän tärkein kanava on viraston intranet Mintra. Mintrassa julkaistiin vuonna 2021 lähes 500 uutista tai blogia. Työyhteisöviestinnässä näkyivät muun muassa Maahanmuuttoviraston muutos- ja kehittämisprojektit, kuten työ- ja opiskeluperusteisen maahanmuuton sujuvoittamiseen tähtäävä Lupa22-hanke ja Helsingin vastaanottokeskuksen siirtyminen Maahanmuuttovirastolle. Myös koronatilanne edellytti edelleen säännöllistä työyhteisöviestintää.

Maahanmuuttoviraston käännöspalvelujen tehtävänä on taata käännösten nopea ja sujuva saatavuus niin viestinnän kuin päätöksiä tekevien yksiköiden tarpeisiin. Laadukas käännöstyö näkyy myös viraston asiakkaille. Maahanmuuttoviraston käännöspalveluissa toteutettiin vuonna 2021 useita käännöstyöhön liittyviä kehittämistoimenpiteitä, joilla käännöstyötä tehostettiin entisestään. Syksyllä 2021 viraston ulkoiset käännöstilaukset keskitettiin asiakkuus- ja viestintäyksikölle. Toimintamalli sujuvoitti viraston käännösprosesseja ja keskitti niihin liittyvää seuranta- ja raportointia.

Käännöspalveluilta tilattiin vuonna 2021 käännöksiä ja kielentarkistuksia yli 2 000 kääntäjän sivua. Käännöksiä tehtiin eniten kieliparissa suomi-ruotsi ja suomi-englanti. Tekstityypeistä eniten käännettiin päätöksiä, asiakirjapohjia, lomakkeita, tiedotteita ja verkkosivuja. Tämän lisäksi yhteistyötä tehtiin ja kehitettiin useiden ulkoisten käännöstoimistojen kanssa.

5.2.6 Asiakkuus

Asiakkuuden neuvontapalvelu vastasi asiakkaiden yhteydenottoihin puhelimitse ja sähköpostitse. Helmikuussa avattiin oma palvelunumero ja sähköpostipalvelu työnantaja-asiakkaille. Palvelusta saatiin hyvää palautetta. Työnantajien palveluista tiedusteltiin pääasiassa ensimmäisiin oleskelulupiin ja työntekijäoikeuteen liittyen. Elokuussa Afganistanin tilanteesta johtuen

kasvaviin yhteydenottoihin vastattiin erityisesti sähköpostitse, usean yksikön yhteistyöllä. Ruuhka eri kanavissa helpottui syyskuussa.

Vuonna 2021 tehtiin hyvää yhteistyötä eri palvelukanavien välillä. Esimerkiksi käyntiasioinnin työntekijät vastasivat sähköpostitse tulleisiin tiedusteluihin. Asiakkuudesta on hoidettu myös Malmin palvelupisteen salineuvontaa syyskuusta alkaen. Salineuvojien tehtävänä on huolehtia vuoroa odottavien asiakkaiden tarpeiden kartoittamisesta ja yleisestä neuvonnasta.

Vuonna 2021 suunniteltiin Maahanmuuttovirastoon yhteistä keskitettyä neuvontapalvelua, jossa vastataan jatkossa kaikkiin neuvontapuheluihin, asiakkaiden sähköpostitiedusteluihin sekä tuetaan asiakasta verkkoasioinnissa. Viraston puhelin- ja sähköpostineuvontapalvelut keskitetään asiakkuuteen keväällä 2022. Keskittämisen tavoitteena on parantaa asiakaspalvelua ja asiakkaan palvelukokemusta.

Asiakkuuden kehitystiimi aloitti tehtävänsä maaliskuussa 2021. Tehtäviin kuuluu asiakkaan asioinnin sujuvoittaminen virastossa ja asiakaskokemuksen huomioiminen palveluiden, kuten Enter Finlandin kehityksessä. Tavoitteena, että asiakkuusprosessi toimii laadukkaasti ja ennakoivasti, jolla tuemme päätöksenteon tehostumista. Kehitystiimi on laatinut asiakaspolkuja eri työluopaperusteisista prosesseista ja tunnistanut niistä haasteita ja toteuttanut niihin tarvittavat kehittämissuunnitelmat. Tavoitteena on, että asiakkaan asiointi on sujuvaa, manuaalisen työn osuus vähenee virastossa ja automaatioon liittyviä toimintatapojen kehittämistä voidaan tukea.

Enter Finland-palvelua kehitettiin mm. ohjeiden ja lomakkeiden selkiyttämällä ja tekstien sisällön muokkauksilla. Paperilomakkeiden kehityksessä huomioitiin sähköisten lomakkeiden päivitystarpeet ja toteutettiin tarvittavia muutoksia. Kamu chatbotin kehitykseen osallistuttiin teknisillä kehitystoimenpiteillä ja laadun seurannalla sekä chatbotin sisällön luomisella yhteistyössä chatbot-tiimin kanssa. Työ jatkuu vuonna 2022.

Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen ohjausryhmä antoi 1.6.2021 sitoumuksen poikkihallinnolliseen asiakasneuvonnan kehittämiseen. Organisaatioiden edustajien kanssa yhteistyössä koottiin asiakkaalle tee näin – muotoiset selkeät ohjeet hyödyntäen asiakaspolkukuvausta. Asiakaspolku havainnollistaa uudenlaista ohjeiden asettelua organisaatioiden verkkosivuille, joka näyttäytyy yhdenlaisena kaikissa organisaatioissa. Teknisen toteutuksen osalta työ jatkuu 2022.

ARVO-hankkeen osana toteutettiin kaksi projektia: sidosryhmäyhteistyöhön keskittyvä projekti, jonka tuloksena ovat toimivat yhteistyön toimintatavat ja sidosryhmien antaman asiakasneuvonnan laadun varmistaminen sekä sähköpostineuvontaan keskittyvä projekti, jonka tuloksena voidaan muun muassa asiakkaan asiointia helpottaa ja sähköpostien käsittelyä voidaan sisäisesti tehostaa.

Asiakkaiden palautetta ja asiakaskokemusta kerättiin erilaisilla kyselyillä kohderyhmiltä ja asiakas-, sidosryhmä- ja työnantajaraadeilta. Asiakastyytyväisyyttä mitattiin kolmella eri kyselyllä, joiden tuloksia hyödynnetään palveluiden kehittämiseksi. Yhdessä kyselyssä kysyttiin myös asiakkaiden kokemaa tasa-arvoa. Viraston tasa-arvosuunnitelman luomisessa olttiin varmistamassa erityisesti asiakkaiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Erlaisia webinaareja on järjestetty vuoden aikana hakija-asiakkaille ja työnantajille sekä sidosryhmille. Webinaareihin osallistuminen on ollut aktiivista. Webinaareilla on jaettu tietoa muun muassa asiakkaille erityisasiantuntijoiden ja jatko-oleskelulupaa hakevien prosessista sekä viraston asiointikanavista.

Webinaareja on toteutettu yhteistyössä TE-palveluiden ja viraston omien asiantuntijoiden, kuten lupa- ja kansalaisuusyksikön palvelupisteiden ja lupaprosessin kanssa.

5.2.7 Tilastotoiminta

Tilastopalveluissa tietopyyntöjen määrä säilyi korkeana. Vuonna 2021 tilastopalveluissa vastattiin yhteensä 424 tietopyyntöön (2020: 419). Lukumäärässä ei ole mukana säännöllisiä tilastotoimituksia muun muassa Eurostatille, EASO:lle tai FRONTEX:ille, joille tilastoja toimitetaan läpi vuoden useita joka kuukausi.

Maahanmuuttovirasto on yksi Suomessa toimivista Euroopan tilastojärjestelmään (ESS) kuuluvista tilaston tuottajista. Euroopan tilastojen vertaisarvioinnin avulla varmistetaan, että Euroopan viralliset tilastot ovat vertailukelpoisia ja niiden laatu on yhdenmukainen perustuen kaikille tilastotuottajille yhteisiin Euroopan tilastojen käytännesäätöihin. Vuonna 2021 Maahanmuuttoviraston tilastotoimi valikoitui yhdeksi vertaisarvioinnin kohteeksi Suomen ESS tilastotuottajista. Vertaisarvioinnissa kansainväliset arviointiryhmät tekevät Euroopan tilastojärjestelmästä arviointeja siitä, kuinka hyvin virastot noudattavat tilastojen käytännesäätöjä. Arviointikierron päättyi kirjallisen itsearvion jälkeen pidettyyn kansainvälisen arviointiryhmän pitämään haastatteluun, jossa tilastopalveluiden edustajilta selvitettiin käytännesäätöjen toteutumisesta Maahanmuuttovirastossa. Arviointiryhmä antoi joitain Migrin tilastotoimen organisointiin liittyviä muutosehdotuksia, joiden arviointia ja toimeenpanoa jatketaan vuoden 2022 aikana.

Vuonna 2020 alkanut Maahanmuuttohallinnon integroitu raportointialusta (MIRA) -hanke jatkui kertomusvuonna. Mira-hankeonaisuudessa on tarkoitus integroida maahanmuuttohallinnon eri osapuolien hallinnonalojen rajat ylittävät tiedolla johtamisen tarpeet MIRA raportointialustalla toteutettavaksi. Hankkeen ensimmäisessä osaprojektissa on uusinnettu Power BI raportointijärjestelmää varten elinkaarensa päässä olevia vanhoja etl-tiedonsiirtoja ja tietovarastoa vastaamaan uusia tarpeita ja teknologioita. Hankkeen toisessa vaiheessa vuoden 2022 aikana edetään tietolähteiden ja raporttien toteuttamiseen ja tavoitteena on vuoden loppuun mennessä tarjota raportoinnin loppukäyttäjille keskeisimmät Maahanmuuttoviraston tilastot, toteumaraportit ja tunnusluvut Power BI järjestelmällä perustuen uuden tietovaraston tietolähteisiin.

5.2.8 Toimitilat

Viraston toimitilahankkeet ovat edistyneet suunnitelmallisesti. Virasto jatkaa toimintaa kymmenellä paikkakunnalla ja osittaista läsnäoloa Maarianhaminassa. Toimipisteitä on yhteensä 18. Oulun palvelupiste ja turvapaikkayksikön toimipiste siirtyivät väistötiloihin helmikuussa 2021, uudet tilat saadaan käyttöön loppuvuodesta 2022. Helsingin palvelupisteen siirto Sörnäisistä Malmille toteutettiin maaliskuun lopussa. Lappeenrannan palvelupisteen ja turvapaikkayksikön toimipisteen uusia tiloja on valmisteltu, muutto uusiin tiloihin on tulossa kesällä 2022. Kuhmon toimitilojen osalta on haettu ratkaisuja ja Joutsenon vastaanottokeskuksen vuokrasopimusta jatkettiin vuosille 2021 – 2031. Viraston hallintoyksikkö johti ja osallistui Helsingin vastaanottokeskuksen liikkeenluovutuksen toimeenpanoon ja kiinteistö vuokrattiin virastolle.

Virasto on kehittänyt turvallisuuskulttuuriaan. Turvallisuusselvitysten jälkeen seuranta kattaa 90% henkilöstöstä, vanhentuneiden ja vanhentuvien seurantojen uusimista jatketaan. Virasto on toteuttanut AMIF-rahoitteista TURPRO-hanketta. Hankkeessa kehitetty matkaturvaratkaisu palkittiin valtion KAIKU-palkinnolla toukokuussa 2021.

Viraston hallintoyksikkö on osallistunut myös viraston hiilidioksidipäästöjen lähteiden kartoittamiseen ja vähentävien toimenpiteiden selvittämiseen.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 19 Henkisten voimavarojen tunnuslukuja

Maahanmuuttovirasto	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma
Henkilötyövuodet	1038,9	896,3	1009,6
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,5	3,5	3,6
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,4	7,3	8,1
Koulutustasoindeksi	5,6	5,7	5,6
Osaamisen kehittämiseen käytetty aika	2368 pv	951 pv	1515 pv

Maahanmuuttovirastossa työskenteli 1065 henkilöä 31.12.2021. Vakinaisten virkojen määrä joulukuussa 2021 oli 517. Naisten osuus henkilöstöstä oli 69,7 % ja miesten 30,3 %. Määräaikaisissa virkasuhteissa naisia on 37 % ja miehiä 14,5 % koko henkilöstöstä. Maahanmuuttoviraston henkilöstöstä 51,5 % hoitaa määräaikaista virkasuhdetta. Vaikka vakituksia on vain 517 henkilöä aktiivisissa virkasuhteissa, on heidän lisäksi taustalla 267 vakituista viranhaltijaa, jotka ovat virkavapaalla.

Taulukko 20 Henkilöstörakenne

	31.12.2020			31.12.2021			Muutos
	Naiset	Miehet	Yht.	Naiset	Miehet	Yht.	%
Vakituiset lkm (aktiiviset)	397	204	601	348	169	517	-14,0 %
% Migrin henkilöstöstä	43,7%	22,4%	66,1 %	32,7 %	15,9 %	48,5%	
Määräaikaiset lkm (aktiiviset)	217	91	308	394	154	548	77,9 %
% Migrin henkilöstöstä	23,9%	10 %	33,9 %	37 %	14,5%	51,5%	
Yhteensä lkm	614	295	909	742	323	1065	17,2 %
Yhteensä %	67,5 %	32,5 %	100 %	69,7 %	30,3 %	100 %	

Viraston osaamista mitataan keskiarvolla ammattitaidon heko-arvioinnissa. Ammattitaidon keskiarvo oli vuonna 2021 3,55. Osaaminen on kehittynyt selkeästi, sillä edellisen vuoden keskiarvo oli 3,36.

Henkilöstön keski-ikä on 41,4 vuotta. Ikäryhmiin 25 – 44 vuotta sijoittuu 63,7% henkilöstöstä. Määräaikaisuudet ja ikäjakauma osaltaan aiheuttavat merkittävää lähtövaihtuvuutta.

Virasto rekrytoi eli nimitti virkaan tai virkasuhteeseen vuonna 2021 yhteensä 479 henkeä. Lähes puolet henkilöstöstä on tilastollisesti aloittanut uudessa tehtävässä. Tilastoa vääristää mm. kesätyöläiset ja harjoittelijat eli vaikutus tuottavuuteen ja osaamisen tasoon ei ole näin suuri. Virasto haki yhteensä 1 597 turvallisuuspalvelusta alihankkijat mukaan lukien. Perehdyttäminen on toteutettu yhteisperehdytyksenä jokaiselle aloittaneelle ennen oman yksikön perehdytysvaihetta.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä nousi hieman edellisestä vuodesta, poissaoloja 8,1 työpäivää henkeä kohden. Määrä ylittää valtiotyönantajan keskiarvon noin 10 prosenttiyksiköllä (valtio 2020 ka 7,4). Sairauspoissaoloilla on ollut vähäistä vaikutusta toimintakykyyn.

Yhteistyötä on terävöitetty Terveystalon kanssa ja otettu Keva tiiviimmin mukaan kolmikantaiseen yhteistyöhön. Tämä liittyy työkyvyn johtamisen kehittämiseen ja tilannekuvan parantamiseen. Tätä tukevaksi työkaluksi on päätetty hankkia Terveystalon Sirius HR-järjestelmä, jonka käyttöönoton valmistelut on aloitettu.

Palkeiden kanssa yhteistyötä tiivistetty. Heidän palveluistaan ollaan valmisteltu rekrytointi lisäpalveluiden täysimääräistä pilotointia, joka toteutetaan vuoden 2022 aikana. Tämän tavoitteena on keventää rekrytointeihin liittyvää työmäärää sekä yksiköissä että henkilöstöhallinnossa. Lisäksi yhdessä turvan kanssa on valmisteltu tursel-voimassaolotiedon liittämistä Kieku-tietoihin.

Virasto on jatkanut pääsääntöisesti etätyöskentelyä, jonka ohjeistusta on sopeutettu vallitsevan pandemiatilanteen mukaan. Etätöissä on enimmillään yli 900 henkilöä eli lähes 90% koko henkilöstöstä. Lähityötä edellytetään useissa eri toiminnoissa, mutta koronatartuntojen ennalta ehkäisy ja suojautuminen on estänyt suuremmat sairastumismäärät ja vaikutus viraston toimintaan on jäänyt vähäiseksi. Pandemian mukanaan tuomiin muutoksiin työtavoissa on jo

totuttu ja etätapahtumien ja -koulutusten järjestämiseen on muodostunut toimiva rutiini ja tunnistettua osaamista.

Isolina kokonaisuuksina viraston koulutuspalvelut valmisteli vuoden 2021 aikana mm. henkilöstöetujen käyttöönoton ja toiminnallisen YVTAS-suunnitelman. Osaamisprojekti aloitettiin myös syksyllä 2021. Projektissa mallinnetaan Migrin osaamisen hallintaa ja otetaan käyttöön osaamisen hallinnan väline. Projekti kestää vuoden 2023 loppuun. Lisäksi on valmisteltu palkitsemisprojektia, jolla pyritään osaltaan palkkausjärjestelmän kehittämiseen.

Helsingin vastaanottokeskus siirtyi Maahanmuuttovirastoon liikkeenluovutuksella vuoden 2021 lopulla. Henkilöstön jakautuminen osin liikkeenluovutuksella siirtyviin ja rekrytoitaviin (puolet ja puolet), aiheutti huomattava työmäärän ja koordinoitutarpeen oikean osaamisen saamiseksi uuden yksikön käyttöön. Huomattava ponnistus oli vastaanottokeskuksen perheydytysten järjestäminen normaalista poiketen useampana eri lähitoteutuksena ja ilman tietojärjestelmiä. Ennen siirtopäivää tehdyillä perheydytyksillä varmistettiin 24/7 toiminnan sujuva jatkuminen siirtopäivän ylitse.

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Maahanmuuttovirasto saa valtion talousarvion kautta rahoitusta omiin toimintamenoihin sekä turvapaikanhakijoiden vastaanotto toimintaan. Muuta rahoitusta virasto saa maksullisesta toiminnasta (maksulliset päätökset ja luvat) sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Taulukko 21 Maahanmuuttoviraston määrärahat 2021

		Euroa
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	70 572 000
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	70 572 000
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	83 935 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	77 685 000
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	2 000 000
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	2 700 000
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	1 300 000
26.40.21.5	Lasten edustaminen	250 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	2 570 000

26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	15 590 955
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	10 125
32.30.51.07	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	8 905,90
33.20.50.01	Palkkatuettu työ	3 420,63
33.20.52.01	Palkkatuettu työ	-949

Momentille 26.40.01 myönnettiin vuoden 2021 talousarviossa 70 572 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli Maahanmuuttovirastolla 10 909 493,83 euroa.

Momentille 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto kohdennettiin vuoden 2020 talousarviossa 83 935 000 euroa. Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas vähentyminen tarkoitti edelleen vähentyneitä vastaanottomenoja.

Momentille 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu kohdennettiin vuoden 2021 talousarviossa 2 570 000 euroa. Vapaaehtoisesti palaavien määrä oli vähäinen vuoden aikana.

Momentille 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat kulut kirjattiin vastaanottotoiminnan siirtotalouden kulut eli turvapaikanhakijoille maksettava lakisääteinen vastaanotto- tai käyttöraha. Momentille 26.40.63 myönnettiin 22 762 000 euroa vuonna 2021. Hakijamäärän vähenemisestä johtuen myös nämä menot vähenivät edelleen.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Maahanmuuttovirasto käytti vuodelle 2021 toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa 42,538 milj. euroa ja maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 27,396 milj. euroa (vuonna 2020 22,384 milj. euroa). Maahanmuuttoviraston momentin 26.40.01.1 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 27 285 172,48 euroa.

Momentin 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto käyttö Maahanmuuttovirastossa oli 45 817 117,41 euroa. Momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat suuruudeltaan 15 590 955,22 euroa.

Vastaanottotoiminta on normalisoitunut turvapaikanhakijoiden määrän voimakkaasta laskusta johtuen ja sitä myötä määrärahan tarve on myös vähentynyt. Vastaanottokeskuksia on sekä lakkautettu että edelleen toimivien keskusten kapasiteettia supistettu. Tosin luvan saaneiden kuntaan sijoittamisessa on edelleen haasteita.

Momentin 26.40.21 kokonaiskäyttö oli 45 817 117,41 euroa vuonna 2021. Vuonna 2020 summa oli 71 981 195,92 euroa.

Momentin 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu käyttö oli 966 042,80 euroa. Edellisenä vuonna 2020 käyttö oli 328 177,34 euroa.

Taulukko 22 Talousarvion toteutumalaskelma 2021

		Euroa
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	42 537 633
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	42 443 085
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	508 612
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 942 625
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	868 620
26.40.21.5	Lasten edustaminen	54 175
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	966 043
26.40.63	Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	15 590 955
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	10 125
32.30.51.07.1	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	8 906
4.20.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelta 2020	10 909 494
4.21.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelle 2022	27 285 172
4.20.26.40.21	Siirtynyt vuodelta 2020	25 451 804,08
4.21.26.40.21.	Siirtynyt vuodelle 2022	38 117 882,59
4.20.26.40.22	Siirtynyt vuodelta 2020	1 201 822,66
4.21.26.40.22.	Siirtynyt vuodelle 2022 (vapaaehtoinen paluu)	1 603 957
4.20.32.50.03	Siirtynyt vuodelta 2020	233 106,87

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maahanmuuttoviraston tilikauden kulujäämä 156 662 535,17 euroa oli 8 % pienempi kuin edellisenä vuonna (2020: 171 010 286,04 euroa). Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas väheneminen vähensi myös siihen liittyviä erilaisia menoja, etenkin palvelujen ostoja. Viraston saamat toiminnan tuotot 40 163 312,37 euroa lisääntyivät 8 % edelliseen vuoteen 2020 verrattuna (37 291 372,75).

Toiminnan kulut 161 370 593,76 euroa vähenivät 3 % edellisestä vuodesta 2020 (165 454 365,62 euroa). Tämä johtuu osaksi turvapaikanhakijoiden määrän vähenemisen aiheuttamasta menojen vähennyksestä). Siirtotalouden kulut eli vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat 15 590 955,22 euroa (2020: 19 963 529,44 euroa) ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 22 % johtuen turvapaikanhakijoiden määrän vähenemisestä.

Palvelujen ostot 88 345 433,10 euroa (2020: 103 435 829,73) jatkoivat vähenemistään, nyt 15 % edelliseen vuoteen nähden. Turvapaikanhakijoiden vastaanoton sopimusvastaanottokeskuksille maksettavat menot kirjataan palvelujen ostoihin, mikä selittää palvelujen ostojen vähenemisen edelliseen vuoteen verrattuna.

Poistot 5 243 533,40 euroa (2020 4 180 517,12 euroa) kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna, koska UMA -järjestelmän kehittämiseen käytettiin enemmän rahaa. Henkilöstökulut 55 930 457,35 euroa kasvoivat 17 % edelliseen vuoteen verrattuna (2020 47 714 437,82 euroa). Vuokrat 8 085 498,48 euroa kasvoivat 3 % edelliseen vuoteen verrattuna (2020: 7 862 656,08 euroa).

7.4 Tase

Maahanmuuttoviraston taseen vuoden 2021 loppusumma 20 533 016,21 euroa (2020: 23 061 855,40 euroa) oli 11 % pienempi kuin vuonna 2020. Aineettomien hyödykkeiden arvo 14 796 950,98 euroa (2020: 15 072 647,55 euroa) vähennystä 2 prosentin verran vuodesta 2020.

Aineellisten hyödykkeiden osuus 209 671,62 euroa (2020: 171 479,78 euroa) on kasvanut 22 % edellisestä vuodesta. Käyttöomaisuuden arvo 15 006 622,60 euroa (2020: 15 244 127,33 euroa) on lähes entisellä tasollaan.

Taseen vastattavaa puolella ostovelat 10 747 752,44 euroa ovat vähentyneet edellisestä vuodesta 22 % (2020: 13 819 745,45 euroa). Ostovelkojen vähentyminen johtuu suurimmaksi osaksi sopimusvastaanottokeskusten lakkauttamisista ja toiminnan sopeuttamisesta vähenevän asiakasmäärän mukaan.

Viraston oma pääoma yhteensä on 2 879 896,05 euroa (2020: 2 080 704,99 euroa) eli lisäystä 799 191 euroa (38%) yhtäältä aktivoinneista ja toisaalta kulujen pienentymisestä johtuen. Siirtovelat 10 049 930,55 euroa ovat kasvaneet 1 709 280 euroa (20 %) edellisestä vuodesta (2020: 8 340 651,12). Vieraan pääoman osuus vastattavasta 23 412 912,26 euroa on vähentynyt 4 102 689 euroa (2020: 25 142 560,39 euroa) prosentuaalinen vähennys 7 %.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäiseen valvontaan sisältyvästä riskienhallinnasta. Johto ja tulosityksiköiden esimiehet vastaavat organisaation toimintaan ja

prosesseihin sisältyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä määritellyn prosessin mukaisesti. Jokainen Maahanmuuttoviraston työntekijä vastaa oman työtehtävänsä osalta siitä, että työ tehdään annettuja määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

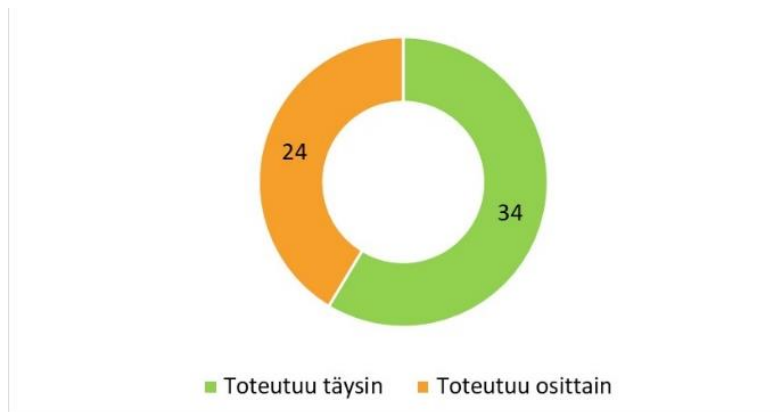
Maahanmuuttovirastossa kanslia ohjaa, koordinoi ja valvoo viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaprosessien luomista, ylläpitoa ja kehittämistä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat osa viraston tavanomaisia suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosesseja.

Maahanmuuttoviraston sisäinen tarkastus selvittää johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä sekä suorittaa tarkastus- ja muut arviointitehtävät.

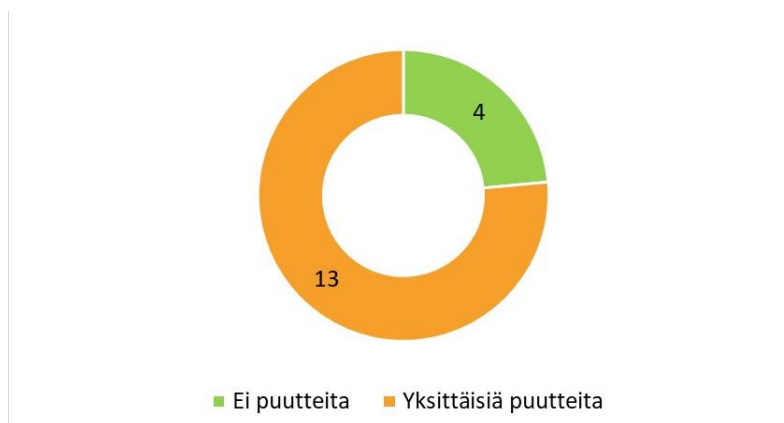
Sisäisen valvonnan arviointi on tehty käyttäen Granite-järjestelmässä toimivaa Sisäministeriön hallinnonalan yhteistä sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Arvioinnin kohteena olivat kaikki arviointikehikon 17 periaatetta ja niiden 58 tavoitetilaa. Arviointiin osallistuttiin eri yksiköistä sekä johtoryhmästä. Nykytilat kuvattiin ja arvioitiin tavoitetilaa peilaten vastuuhenkilöiden toimesta, johto arvioi periaatteen toteutumista kokonaisuutena.

Tavoiteloista (58 kpl) noin 60 % arvioitiin toteutuvan täysin ja noin 40 % osittain. Osittain toteutuville tavoiteloille esitettiin kehittämistoimi tavoitilan saavuttamiseksi. Periaatteista (17 kpl) vajaan neljänneksen arvioitiin olevan kunnossa eikä niissä havainnut puutteita ja kolmessa neljäsosassa havaittiin joitakin yksittäisiä puutteita.

Kuva 3 Sisäisen valvonnan arviointikehikko, tavoitelojen toteutuminen

Kuva 4 Sisäisen valvonnan arviointikehikko, johdon arvio periaatteiden toteutumisesta

Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan arvioinnin tila osa-alueittain ja kehittämistoimenpiteet:

Ohjausympäristö: pääosin kunnossa; kehitettävää osaamisen kehittämisessä, henkilöstösuunnittelussa, palkitsemisessa, työtapaturmiin liittyvien prosessien kuvaamisessa ja määritelmässä

Riskien arviointi: pääosin kunnossa; prosessin kehittämistyötä jatkettava, riskilistan uudistaminen

Valvontatoimenpiteet: pääosin kunnossa; kehittämistä ohjeistuksessa, käyttöoikeuksien valvonnassa käytettävän Portti-järjestelmän laajemmassa hyödyntämisessä, TUVEn ulkopuolisten päätelaitteiden hallintaratkaisuisissa sekä laillisuusvalvonnan tehostamisessa

Tieto ja viestintä: Pääosin kunnossa; kehitettävää kriisiviestintä (päivittämien), ulkoinen eettinen kanava, toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta

Seurantatoimenpiteet: Pääosin kunnossa; sisäisen valvonnan arviointikehikon kehityskohteiden toimeenpano, CAF -raporttiin pohjautuvien toimenpiteiden toimeenpano, sisäisen tarkastustoiminnan vakiinnuttaminen, UMAN ja etäpuhutteluiden auditointi

8.1 Riskienhallinta Maahanmuuttovirastossa

Maahanmuuttoviraston riskienhallinta on jatkuva prosessi ja riskejä tarkastellaan säännöllisesti. Maahanmuuttoviraston riskienhallinnassa sovelletaan sisäministeriön riskienhallinnan riskienhallintapolitiikkaa sekä hyödynnetään Sisäministeriön hallinnonalan yhteistä Granite-järjestelmässä toimivaa kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjesääntö on päivitetty, käsitelty johtoryhmässä ja ylijohtaja hyväksynyt.

Virastossa on käynnissä riskilistan päivitystyö. Riskejä tunnistetaan viraston tulossopimuksessa esitettyjen tulostavoitteiden pohjalta. Riskien tunnistamisen jälkeen riskit tullaan arvioimaan ja merkittävälle ja kriittisille riskeille luomaan hallintakeinot vuoden 2022 aikana.

9 Arviointien tulokset

Maahanmuuttovirasto raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön. Maahanmuuttovirasto laati ja toimitti sisäministeriölle vuosittaisen laillisuusvalvontaraportin ja laati yhteistyössä Migrin eri yksiköiden laillisuusvalvonnasta vastaavien kanssa laillisuusvalvontasuunnitelmat seuraavalle vuodelle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteutti Maahanmuuttovirastossa vuoden 2020 tilintarkastuksen oman suunnitelmansa mukaisesti. Siitä on annettu erillinen tarkastuskertomus.

VTV - Maahanmuuttoviraston tilintarkastuskertomus ja vuosiyhteenveto
vuodelta 2020 22.4.2021

Hankkeiden tarkastuksia vuonna 2021 oli seuraavasti:

Hanke	Lapset puheeksi SM		
Hanke	Kulttuuriorientaatiokoulutus		
	Suomeen valituille kiintiöpakolaisille	KPMG	
Hanke	Psykye	SM, KPMG	
Hanke	Sopu	SM, KPMG	
Hanke	Auda	SM	
Hanke	Retu	KPMG	
Hanke	Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke 2	KPMG	
Hanke	Vapaaehtoiset sisäiset siirrot		SM
Hanke	EES käyttöönotto		SM
Hanke	TUVI	SM	

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskus on antanut vuotta 2021 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 31.1.2022.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskus on antanut vuotta 2021 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 31.1.2022.

Helsingin säilöönottoyksikkö

Helsingin säilöönottoyksikkö on antanut vuotta 2021 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 31.1.2022.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Maahanmuuttovirasto teki vuonna 2021 kaksi ilmoitusta väärinkäytöksistä koskien SPR Hämeen piirin vastaanottokeskuksen toimintaan sekä Helsingin kaupungin vastaanottokeskuksen toimintaan liittyen.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottorahan maksamisessa käytettyyn maksukorttien toimittajaan liittyen ja yhteistyön lopettamiseen kyseisen palveluntarjoajan kanssa ilmeni jo vuonna 2020, että kaikkia asiakasvaratilillä olevia varoja ei siirtynyt sovitun mukaisesti palvelun lopettamisen yhteydessä

toisen maksukorttitoimittajan ylläpitämille asiakastileille/kortinhaltijoille.
Tilanteeseen etsitään edelleen ratkaisua.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Maahanmuuttovirastolla on saatavia vahingonkorvauksista yhteensä
155 317,68 euroa 31.12.2021 mennessä.

11 Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2021	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	4 671,50	2 189	2 189,19	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	4 671,50	2 189	2 189,19	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	10 420 520,43	4 105 366	7 346 822,35	3 241 456,27	179
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	7 525 253,24	3 305 728	6 547 184,50	3 241 456,27	198
12.26.99.2. Vastaanottokeskuksille myönnettyjen määrärahojen palautukset	5 165 768,01	350 000	3 591 456,27	3 241 456,27	1026
12.26.99.3. Muut tulot	2 359 485,23	2 955 728	2 955 728,23	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	2 895 267,19	799 638	799 637,85	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	10 425 191,93	4 107 555	7 349 011,54	3 241 456,27	179

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26. Sisäministeriön hallinnonala	199 139 337,30	199 641 983	124 714 731,93	67 756 206,52	192 470 938,45	7 171 044,78	37 563 120,57	194 640 120,57	126 883 914,05	67 756 206,52
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	22 975 807,86	19 802 983	19 802 983,23		19 802 983,23	0,00				
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (nettob) (S2)	57 237 000,00	70 572 000	42 537 633,27	28 034 366,73	70 572 000,00	0,00	10 909 493,83	81 481 493,83	53 447 127,10	28 034 366,73
26.40.01.1. Toimintamenot (KPY)	57 237 000,00	68 572 000	41 286 827,52	27 285 172,48	68 572 000,00	0,00	10 909 493,83	79 481 493,83	52 196 321,35	27 285 172,48
26.40.01.7. RRF-hanke (EK) (varattu)		2 000 000	1 250 805,75	749 194,25	2 000 000,00	0,00		2 000 000,00	1 250 805,75	749 194,25
26.40.21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (S2)	97 433 000,00	83 935 000	45 817 117,41	38 117 882,59	83 935 000,00	0,00	25 451 804,08	109 386 804,08	71 268 921,49	38 117 882,59
26.40.21.1. Vastaanottopalvelut (KPY)	90 408 000,00	77 685 000	42 443 084,66	35 241 915,34	77 685 000,00	0,00	23 965 955,88	101 650 955,88	66 409 040,54	35 241 915,34
26.40.21.2. Muut maahantuloon liittyvät menot (KPY)	4 165 621,61	2 000 000	508 612,45	1 491 387,55	2 000 000,00	0,00	1 295 062,83	3 295 062,83	1 803 675,28	1 491 387,55
26.40.21.3. Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset (KPY)	1 695 000,00	2 700 000	1 942 624,56	757 375,44	2 700 000,00	0,00	86 975,49	2 786 975,49	2 029 600,05	757 375,44
26.40.21.4. Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut (KPY)	1 014 378,39	1 300 000	868 620,34	431 379,66	1 300 000,00	0,00		1 300 000,00	868 620,34	431 379,66
26.40.21.5. Lasten edustaminen (KPY)	150 000,00	250 000	54 175,40	195 824,60	250 000,00	0,00	103 809,88	353 809,88	157 985,28	195 824,60
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu (S2)	1 530 000,00	2 570 000	966 042,80	1 603 957,20	2 570 000,00	0,00	1 201 822,66	3 771 822,66	2 167 865,46	1 603 957,20
26.40.63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (A)	19 963 529,44	22 762 000	15 590 955,22		15 590 955,22	7 171 044,78				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	37 909,00						0,00	0,00	0,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	37 909,00									
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		11 000	10 124,83		10 124,83	875,17	0,00	0,00	0,00	0,00
29.90.50. Rahapeli toiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (A)		11 000	10 124,83		10 124,83	875,17				
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen (KPY)		11 000	10 124,83		10 124,83	875,17				
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)		11 000	10 124,83		10 124,83	875,17				

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	444 177,29	57 716	57716,29	57 716,29	0,00	233 106,87	242 012,77	242 012,77	0,00	
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)			48 810,39	48 810,39	0,00					
32.01.29.	28 545,00	48 810		48 810,39	0,00					
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	15 632,29	8 906	8 905,90	8 905,90	0,00		8 905,90	8 905,90	0,00	
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	15 632,29	8 906	8 905,90	8 905,90	0,00		8 905,90	8 905,90	0,00	
32.50.03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (S2)	400 000,00					233 106,87	233 106,87	233 106,87	0,00	
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	5 049,30	2 472	2 471,86	2 471,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta										
33.20.50. javuorottelukorvauksesta (A)		3 421	3 420,63	3 420,63	0,00					
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		3 421	3 420,63	3 420,63	0,00					
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	5 049,30	-949	-948,77	-948,77	0,00					
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	5 049,30	-949	-948,77	-948,77	0,00					
Määrärahatilit yhteensä	199 626 472,89	199 713 171	124 785 044,91	67 756 206,52	192 541 251,43	7 171 919,95	37 796 227,44	194 882 133,34	127 125 926,82	67 756 206,52

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä.

Maahanmuuttoviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2021 - 31.12.2021		1.1.2020 - 31.12.2020	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	27 396 514,10		22 384 033,41	
Muut toiminnan tuotot	<u>12 766 798,27</u>	40 163 312,37	<u>14 907 339,34</u>	37 291 372,75
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 315 247,37		1 332 874,73	
Henkilöstökulut	55 930 457,35		47 714 437,82	
Vuokrat	8 085 498,48		7 862 656,08	
Palvelujen ostot	88 345 433,10		103 435 829,73	
Muut kulut	2 450 424,06		928 050,14	
Poistot	<u>5 243 533,40</u>	<u>-161 370 593,76</u>	<u>4 180 517,12</u>	<u>-165 454 365,62</u>
JÄÄMÄ I		-121 207 281,39		-128 162 992,87
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	695,87		53,35	
Rahoituskulut	<u>-8 631,91</u>	-7 936,04	<u>-11 905,11</u>	-11 958,46
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	3 288,83		137 041,20	
Satunnaiset kulut	<u>-9 890,12</u>	<u>-6 601,29</u>	<u>-9 165,11</u>	<u>127 876,09</u>
JÄÄMÄ II		-121 221 818,72		-128 047 075,24
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	5 059 448,08		5 363 204,74	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	2 678 091,06		3 074 057,57	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille	6 353 136,27		10 105 494,10	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	<u>1 500 279,81</u>	<u>-15 590 955,22</u>	<u>1 420 773,03</u>	<u>-19 963 529,44</u>
JÄÄMÄ III		-136 812 773,94		-148 010 604,68
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	2 189,19		4 671,50	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-19 851 950,42</u>	<u>-19 849 761,23</u>	<u>-23 004 352,86</u>	<u>-22 999 681,36</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-156 662 535,17</u>		<u>-171 010 286,04</u>

Maahanmuuttoviraston tase

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	55 217,09		164 080,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	13 165 145,89		12 781 940,66	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>1 576 588,00</u>	14 796 950,98	<u>2 126 626,89</u>	15 072 647,55
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	85 611,10		88 677,77	
Koneet ja laitteet	122 055,45		71 667,13	
Kalusteet	<u>2 005,07</u>	<u>209 671,62</u>	<u>11 134,88</u>	<u>171 479,78</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		15 006 622,60		15 244 127,33
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 047 674,51		1 609 545,56	
Siirtosaamiset	3 618 723,82		5 549 041,65	
Muut lyhytaikaiset saamiset	449 812,37		471 482,74	
Ennakkomaksut	<u>896,25</u>	5 117 106,95	<u>0,00</u>	7 630 069,95
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	44 651,95		46 977,49	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-261,44		-158,19	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>364 896,15</u>	<u>409 286,66</u>	<u>140 838,82</u>	<u>187 658,12</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		5 526 393,61		7 817 728,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>20 533 016,21</u>		<u>23 061 855,40</u>

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-276 810,69		-276 810,69	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 803 894,30		-8 294 531,44	
Pääoman siirrot	155 863 344,11		177 500 923,18	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-156 662 535,17</u>	-2 879 896,05	<u>-171 010 286,04</u>	-2 080 704,99
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	0,00		325 428,32	
Ostovelat	10 747 752,44		13 819 745,45	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 058 365,32		863 596,16	
Edelleen tilitettävät erät	1 132 456,99		929 193,20	
Siirtovelat	10 049 930,55		8 340 651,12	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>424 406,96</u>	<u>23 412 912,26</u>	<u>863 946,14</u>	<u>25 142 560,39</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		23412912,26		25142560,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>20 533 016,21</u>		<u>23 061 855,40</u>

11.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
Liite 2	Nettoutetut tulot ja menot
Liite 3	Arviomäärärahojen ylitykset
Liite 4	Peruutetut siirretyt määrärahat
Liite 5	Henkilöstökulujen erittely
Liite 6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Liite 7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
Liite 8	Rahoitustuotot ja -kulut
Liite 9	Talousarviotaloudesta annetut lainat
Liite 10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Liite 11	Taseen rahoituserät ja velat
Liite 12	Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
Liite 13	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Liite 14	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Liite 15	Velan muutokset
Liite 16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio
Liite 17	Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarviolain 66 § mukaisia.

Humanitäärisen maahanmuuton kohdalla palveluiden ostot ovat vähentyneet edelleen, koska vastaanottokeskusten kapasiteettia on supistettu ja lakkautettu hakijamäärän edelleen vähetessä.

Handi -valtion tilaamisen ja laskujen käsittelyjärjestelmän automaatioprosessiin menevien laskujen kohdennukseen ei ole tilinpäätöksessä puututtu vaan laskut ovat kohdistuneet automaatiossa kirjaus-/laskun päivämäärän mukaiseen tilivuoteen.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
				käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
26.40.01.												
Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	84 238 155,94		75 316 084,39		103 350 451,12				86 225 578,22		
	Bruttotulot	27 001 155,94		32 778 451,12		32 778 451,12				32 778 451,12		
	Nettomenot	57 237 000,00	70 572 000	42 537 633,27	28 034 366,73	70 572 000,00	0,00	10 909 493,83	81 481 493,83	53 447 127,10	28 034 366,73	
33.20.52.												
Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (Arviomääräraha)	Bruttomenot	5 049,30		-948,77		-948,77						
	Bruttotulot	0,00										
	Nettomenot	5 049,30	-949	-948,77		-948,77	0,00					

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2021	2020
Henkilöstökulut	47 156 120,04	40 498 755,76
Palkat ja palkkiot	46 180 993,77	40 282 510,81
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	975 126,27	216 244,95
Henkilösivukulut	8 774 337,31	7 215 682,06
Eläkekulut	7 715 486,03	6 544 045,96
Muut henkilösivukulut	1 058 851,28	671 636,10
Yhteensä	55 930 457,35	47 714 437,82
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 244 465,13	1 122 075,30
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	9 697,89	12 480,56
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	9 457,89	12 240,56

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut valmishjelmistot ja tietojärjestelmät	1120010	tasapoisto	5	20	0
11290000 Muut aineettomat oikeudet	1129010	tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	tasapoisto	5	20	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	1191010	ei poistoa			
122 Rakennukset					
12290000 Muut rakennukset	1229020	tasapoisto	30	3,3	0
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maajetälineet					
12550000 ICT-laitteet	1255010	tasapoisto	3	33,3	0
12560000 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	tasapoisto	3	33,3	0
12570000 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	tasapoisto	5	20	0
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	tasapoisto	3	33,3	0
12590000 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	1259010	tasapoisto	5	20	0
12600000 Muut tutkimuslaitteet	1260010	tasapoisto	5	20	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet					
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	tasapoisto	5	20	0
12790000 Muut kalusteet	1279010	tasapoisto	5	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
12800000 Taide-esineet	1280010	tasapoisto	5	20	0
12890000 Muut aineelliset hyödykkeet	1289010	tasapoisto	5	20	0
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
12990000 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	1299010	ei poistoa			

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2021	544 314,56	22 471 770,64	2 126 626,89	25 142 712,09
Lisäykset	0,00	5 467 392,56	4 917 353,67	10 384 746,23
Vähennykset	0,00	0,00	-5 467 392,56	-5 467 392,56
Hankintameno 31.12.2021	544 314,56	27 939 163,20	1 576 588,00	30 060 065,76
Kertyneet poistot 1.1.2021	-380 234,56	-9 689 829,98	0,00	-10 070 064,54
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-108 862,91	-5 084 187,33	0,00	-5 193 050,24
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	-489 097,47	-14 774 017,31	0,00	-15 263 114,78
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	55 217,09	13 165 145,89	1 576 588,00	14 796 950,98

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2021	92 000,00	349 537,90	57 523,56	499 061,46
Lisäykset	0,00	88 675,00	0,00	88 675,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2021	92 000,00	438 212,90	57 523,56	587 736,46
Kertyneet poistot 1.1.2021	-3 322,23	-277 870,77	-46 388,68	-327 581,68
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-3 066,67	-38 286,68	-9 129,81	-50 483,16
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	-6 388,90	-316 157,45	-55 518,49	-378 064,84
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	85 611,10	122 055,45	2 005,07	209 671,62

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Accenture, UMA-järjestelmän sovellus, ylläpitosopimus laajennuksineen ja täydennyksineen	11 039 557,00	14 000 000,00	6 000 000,00	4 000 000,00	0,00	24 000 000,00
Toimitilavuokrat Helsinki: Pasila PVK ja asiointi, Oulun vok, Joutsenon vok, Helsingin vok	5 938 584,00	8 927 208,00	9 022 629,00	9 143 327,00	0,00	27 093 164,00
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	16 978 141,00	22 927 208,00	15 022 629,00	13 143 327,00	0,00	51 093 164,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	16 978 141,00	22 927 208,00	15 022 629,00	13 143 327,00	0,00	51 093 164,00

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

11.2 Muut liitteet

Liite 1 Henkilöstövoimavarat

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA								
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT		2019	% osuus	2020	% osuus	2021	% osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Maahanmuuttovirasto								
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT								
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)		1 038,9		896,3		1 009,6		12,6
henkilöstömäärä		994		909		1 065		17,2
naiset		689	69,3	614	67,5	742	69,7	20,8
miehet		305	30,7	295	32,5	323	30,3	9,5
vakinaiset		650	65,4	601	66,1	517	48,5	-14,0
naiset		439	44,2	397	43,7	348	32,7	-12,3
miehet		211	21,2	204	22,4	169	15,9	-17,2
määräaikaiset		344	34,6	308	33,9	548	51,5	77,9
naiset		250	25,2	217	23,9	394	37,0	81,6
miehet		94	9,5	91	10,0	154	14,5	69,2
kokoaikaiset		950	95,6	856	94,2	997	93,6	16,5
naiset		652	65,6	573	63,0	684	64,2	19,4
miehet		298	30,0	283	31,1	313	29,4	10,6
osa-aikaiset		44	4,4	53	5,8	68	6,4	28,3
naiset		37	3,7	41	4,5	58	5,4	41,5
miehet		7	0,7	12	1,3	10	0,9	-16,7
keski-ikä		40,9		41,8		41,4		-1,0
naiset		41,6		42,6		41,6		-2,3
miehet		39,3		40,3		40,9		1,5
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%			82,2		83,1		82,5	-0,7
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi		54 080 419		48 335 271		55 874 482		15,6
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta		45 251 778	79,9	40 763 709	79,9	46 783 412	79,3	14,8
välilliset työvoimakustannukset		17 905 621		15 756 899		18 767 639		19,1
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista			49,5		48,4		50,6	4,5
2. TYÖHYVINVOINTI								
työtyytyväisyysindeksi		3,5		3,5		3,6		2,9
lähtövaihtuvuus %								
tulovaihtuvuus %								
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä								0,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv		9,4		7,3		8,1		11,0
työterveyshuolto €/htv		606		453		661		46,0
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv		595		464		429		-7,6
3. OSAAMINEN								
koulutustasoindeksi		5,6		5,7		5,6		-1,8
naiset		5,8		5,9		5,7		-3,4
miehet		5,3		5,4		5,3		-1,9
koulutus ja kehittäminen €/htv		542		402		584		45,2
koulutuspanostus työpäivää/htv		1,7		1,2		1,5		25,0

henkilöstön arvo €	902 004 330	778 554 666	905 817 006	16,3
--------------------	-------------	-------------	-------------	------

Henkilöstön arvo saadaan laskemalla

- 1) lasketaan henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä (vuotta, kaikki eläkelajit mukana)
- 2) saadusta luvusta vähennetään henkilöstön keskimääräinen ikä
- 3) kerrotaan saatu luku htv:llä
- 4) kerrotaan saatu luku tehdyn työajan keskim.vuosipalkalla (€/htv, tehdyn työajan palkat saadaan väh. kokonaispalkkasummasta välilliset palkat)
- 5) saatuun lukuun lisätään vuosi-investoinnit työttytyväisyyteen, työkuuntoon, hlöstökoulutukseen ja muuhun osaamisen kehittämiseen sekä terveydenhoitoon

11.3 Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirjan vahvistaminen ja hyväksyminen

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Maahanmuuttoviraston vuoden 2021 tilinpäätöksen.

Helsingissä 25.2.2022

Ylijohtaja

Jari Kähkönen

